

West-Vlaanderen Werkt

De polsslag van de
West-Vlaamse economie

1 2018

60ste JAARGANG

Investeren in West-Vlaanderen

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Bedrijfsinvesteringen swingen de pan uit

SBM doet wat met uw professionele bagage...

TRAINING

COACHING

ADVIES

SBM traint, coacht en adviseert. In zijn campussen biedt SBM een ruim gamma bedrijfsgerichte, actuele opleidingen aan. Daarnaast - en niet in het minst - is SBM gekend als ervaren specialist in maatoplossingen en in-house trainingen. Met, voor en in bedrijven dus. In nauw overleg met onze klanten, flexibel en zeer resultaatgericht.

www.sbmopleidingen.be

West-Vlaanderen Werkt

12

16

22

1 2018 - jaargang 60

Naarstige plekken

- 04 Evolis zit in stroomversnelling
- 06 Jardinico en Wever & Ducre investeren op Evolis

Fabrieken voor de toekomst

- 08 Agristo en Crop's kiezen voor binnenvaart
- 08 Nieuwe site Agristo met 175 extra jobs
- 09 Oostende; offshore wind in de zeilen
- 09 Fight for Passion

Ondernemen begint met een droom

- 10 Leslie Cottenjé en Bram De Vos van Insider Metrics nv

Themakatern

13 Investeren in West-Vlaanderen

Starters' Lief en Leed

- 52 Cyrex gaat voor cyberveiligheid

Conjunctuurnota

- 54 West-Vlaamse economie is in topvorm

Maritieme column

- 56 Liever cruises dan containers?

- 57 Lees meer

- 58 Colofon

Invulling Evolis door Leiedal zit in stroomversnelling

Handhaving strenge vestigingscriteria vergde politieke moed

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

Er komt steeds meer schwing in de invulling van bedrijvenpark Evolis. De eerste ideeën voor dit bedrijventerrein op Kortrijk-Oost dateren van begin jaren negentig, maar voor de eerste verkoop was het wachten tot 2009. Intussen zijn er al vijf bedrijven operationeel. Nog eens negen ondernemingen hebben bouwplannen in een pril of vergevorderd stadium.

“We waarderen het heel erg dat firma’s die zich op Evolis vestigen of dat zullen doen, zelf een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteitsnormen, onder meer door intelligente architectuur”, zegt **Filip Vanhaverbeke, algemeen directeur van de intercommunale Leiedal.**

In West-Vlaanderen is er veel maakindustrie, maar toch zagen

bedrijven al in de jaren negentig van de vorige eeuw een ‘braindrain’ richting Gent en andere niet-West-Vlaamse agglomeraties. De regio Kortrijk wil dat talent in de regio verankeren, zoals met de creatie van een bedrijventerrein waar hoogwaardige ondernemingen vanuit hun innovatiekracht voor aantrekkelijke tewerkstelling zorgen. Vanuit die optiek werd op Kortrijk-Oost kort voor de

eeuwwisseling ruimte voorzien voor Evolis. Het zou nog circa tien jaar duren voor het bedrijvenpark aangelegd was en het eerste bedrijf, **AVC**, er zijn intrek nam.

Lat hoog leggen

“Bedrijven die zich op Evolis willen vestigen, moeten zorgen voor hoogwaardige tewerkstelling en toegevoegde

Luchtfoto van de toestand op Evolis in de zomer van 2017. (foto Leiedal)

Bedrijvenpark Evolis in Kortrijk kende een lange aanloop maar zit nu in stroomversnelling. (Foto Leiedal)

waarde, ze moeten een innovatief karakter hebben en internationaal actief zijn”, aldus **Steven Vanassche, coördinator van het team Ondernemen en Ontwikkeling bij Leiedal**. “Een selectiecomité met vertegenwoordigers van Leiedal, Harelbeke, Kortrijk en externe experts geeft de raad van bestuur van Leiedal advies over wie toe te laten.”

In 2009, het jaar van de eerste verkoop, woedde de economische crisis in alle hevigheid. “Het zorgde ervoor dat heel wat bedrijven die van plan waren te investeren, dat idee uitstelden”, aldus **algemeen directeur Filip Vanhaverbeke**. “Het zorgde bij het begin van de nieuwe legislatuur voor twijfels over mogelijk te strenge criteria. Net in die periode liepen heel wat nieuwe aanvragen van bedrijven binnen. Het vergde wat politieke moed om de selectiecriteria te handhaven, maar het heeft geloond: sinds twee, drie jaar zit de invulling van de site in een echte stroomversnelling. Het illustreert dat de crisis helemaal achter de rug is en creëert heel wat bouwbedrijvigheid op de site. 70% van de percelen is al verkocht. In de loop van de komende jaren zal de tewerkstelling op Evolis groeien van 150 naar 500 mensen.”

Voetballen op Evolis?

Een zone van circa 11,5 ha op Evolis is tijdelijk geblokkeerd. Deze zone sluit aan op het op- en afrittencomplex Kortrijk-Oost en maakt deel uit van K-R8, de mobiliteitsstudie die zich richt op een betere ontsluiting van de R8 en de omliggende verkeerscomplexen.

Steven Vanassche: “De resultaten daarvan verwachten we tegen medio 2018. Tegen dan zal een studiebureau

een masterplan hebben opgemaakt voor een gedeelte van dit gebied, waarop **KV Kortrijk** graag zijn nieuwe voetbalstadion wil gaan bouwen. Sowieso is deze zone bestemd voor een grootstedelijke invulling. Pas vanaf halfweg volgend jaar zal dus duidelijk worden wat er met die in totaal 11,5 ha zal gebeuren.”

Evolis in cijfers en letters

- **Bruto oppervlakte:** 407.889 m²
- **Netto verkoopbare oppervlakte:** 263.716 m²
- **Eerste verkoop:** 2009 (AVC)
- **Eerste opening bedrijfsgebouw:** 10 oktober 2010 (AVC)
- **Verkochte oppervlakte op 1 januari 2018:** 18,6 ha (door 14 bedrijven)
- **Geblokkeerde oppervlakte:** 11,5 ha (waarvan 3,5 ha bedrijventerrein en 8 ha gebied voor stedelijke functies)
- **Opties genomen op:** 2,7 ha
- **Vrije oppervlakte:** 4 ha
- **Aantal actieve bedrijven:** 5 (AVC, Trustteam, Tonickx, Jardinico en Spica)
- **Huidige tewerkstelling:** circa 150 mensen
- **Verwachte tewerkstelling:** 500 mensen

Waarom investeren Jardinico en Wever & Ducreé op Evolis?

Visibiliteit als grote troef

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

Evolis wordt de thuishaven van een groeiend aantal bedrijven in volle expansie. De bedrijvigheid zal de komende jaren alleen maar toenemen, met verschillende ondernemingen waarvan de bouwplannen zich nog in een pril stadium bevinden (zoals Wever & Ducreé) of andere waarvan die al gevorderd zijn.

Begin 2016 tekende **Jardinico** bij Leiedal een overeenkomst voor een vestiging op Evolis. De bouw startte begin 2017, sinds eind november zijn de 10 medewerkers

van het bedrijf er aan de slag.

Bruno Vandeputte, CEO van Jardinico:

"Enkele jaren geleden beslisten we om Jardinico op te splitsen. De productie van **kussens** (Jardinico Cushions, productie voor private label, 45 medewerkers) blijft in **Avelgem**, maar onze afdeling voor **parasols en terrasdecoratie** verhuist naar Evolis. In 2016 en 2017 was de parasolafdeling op verschillende locaties in Vichte en Harelbeke actief, maar op logistiek vlak was dat een nachtmerrie. Nu centraliseren we alles op een prachtige, vlot bereikbare zichtlocatie naast de

autosnelweg. We komen als het ware in de zevende hemel terecht."

Jardinico investeerde 2,5 miljoen euro in de vestiging op Evolis, waar het over 5.000 m² grond beschikt. Daarvan wordt 4.300 m² ingepalmd door het gebouw. "We komen terecht op een mooi aangelegde industriële zone vlakbij een oprit van de E17. Om vlot te kunnen leveren zitten dus we gebeiteld. De architectuur van het gebouw geeft ons bedrijf extra cachet en nodigt onze (inter)nationale klanten uit om eens een kijkje te komen nemen in de nagelnieuwe showroom.

het team van Jardinico is in zijn nopjes met het nieuwe 'bedrijfsnest' op Evolis in Kortrijk. Links op de foto zaakvoerder Bruno Vandeputte (foto HOL)

Die bereikbaarheid is echt cruciaal.”

De parasolafdeling was vorig jaar goed voor een omzet van 5 miljoen euro, in 2018 mikt het bedrijf op 6,5 miljoen euro. “Ruim 80 procent van onze productie is bestemd voor export, waarvan meer dan de helft buiten Europa.”

Wever & Ducré investeert 10 miljoen euro

Vanaf 2019 maakt ook **Wever & Ducré** echt deel uit van de Evolis-familie. De **verlichtingsfabrikant** centraliseert dan haar Belgische activiteiten in Kortrijk. Nu zijn die nog gevestigd in Aalst (operationeel gedeelte) en Roeselare (kantoren en showroom).

“De verhuis was nodig omwille van de snelle groei en het plaatsgebrek in onze huidige infrastructuur”, aldus **managing director Johan De Smedt**.

“Bovendien verwachten we veel efficiëntievoordelen door te centraliseren op maat van onze bedrijfsprocessen. Daarnaast is de visibiliteit van de ligging op Evolis, dat net als ons bedrijf inzet op duurzaamheid, een extra troef. Alle vergunningen zijn binnen. In de loop van 2018 starten we de bouwwerken. Bij de eerste fase concentreren we ons op het operationeel gedeelte, waarmee we toch snel een jaar bezig zullen zijn. In 2019 verhuist de afdeling van Aalst al naar Kortrijk. Bovenop het hoge logistieke gedeelte zullen daarna drie extra bouwlagen voor kantoren en de showrooms worden gebouwd.”

De totale grondoppervlakte bedraagt 16.585 m², waarvan maximaal 9.200 m² mag worden bebouwd. “We bouwen in deze fase op een vloeroppervlakte van 5.200 m², maar zullen door de hoogbouw in totaal over 10.320 m²

beschikken. Dit biedt ons de ruimte om op termijn ook nog verder uit te breiden. Het totale investeringsbedrag schommelt rond de 10 miljoen euro.” Voor het Oostenrijkse moederbedrijf XAL werken 1.300 mensen. De Belgische afdeling telt nu een vijftigtal medewerkers. “Door de aanhoudende groei zullen er daar vrij snel een twintigtal bijkomen, aangezien we op vrij korte termijn in Kortrijk de assemblageactiviteiten verder zullen uitbouwen”, aldus **HR-manager Elke Jongbloet**.

Commercieel directeur Nathalie Lagae:

“In onze groep beschikken we ook nog over productie-entiteiten in China, India, Slovenië, Oostenrijk en de Verenigde Staten, maar België krijgt als hoofdlocatie van Wever & Ducré een rol die in belang toeneemt.”

www.jardinico.com

www.weverducre.com

**LOG
FLOW**
LOGISTICS CONSULTING

Wij creëren uw
efficiënte logistieke flow door het:

- verlagen van de operationele kosten
- verhogen van uw klantenservice
- herdenken van uw processen
- verhogen van uw flexibiliteit
- verhogen van de graad van automatisatie
- bepalen van de optimale opslagtechnieken
- creëren van de perfecte tracing

Contacteer ons voor een doorlichting van uw bedrijf.

Agristo en Crop's opteren voor binnenvaart

Logistiek dienstverlener **Delcatrans**, expediteur **Remant Cool Logistics**, de **POM West-Vlaanderen** en een zevental verladers werken nauw samen om op het traject Wielsbeke-Antwerpen diepvriescontainers naar de binnenvaart

Foto POM West-Vlaanderen

te shiften. Een tijdelijke steunmaatregel van de haven van Antwerpen maakt het project mogelijk.

De technische controle van de diepvriescontainers zal op de **River Terminal Wielsbeke (RTW)** gebeuren in plaats van in de haven van Antwerpen. Lege diepvriescontainers blijven bovendien op de terminal. Zo wordt het traject van een lege rit uitgespaard en het kostennadeel van de binnenvaart weggewerkt ten opzichte van het wegvervoer. Om op termijn een structureel binnenvaartproduct uit te bouwen is RTW ideaal gesitueerd in het centrum van de diepvriesvoedingscluster in West-Vlaanderen.

Agristo, producent van diepgevroren aardappelproducten, en diepvriesgroentenproducent **Crop's** zijn alvast de eerste klanten. Agristo opende in december 2017 een nieuwe productiesite in Wielsbeke, op een boogscheut van RTW. Transport over de weg van en naar Antwerpen is voor het bedrijf geen evidentie, gezien de files. Vervoer via de binnenvaart laat Agristo toe zijn transport beter te organiseren en te structureren.

www.fabriekenvoortetoeekomst.be

Nieuwe site Agristo zorgt voor 175 extra jobs

subsidie van 2 miljoen euro ten gunste van aangepaste opleidingen voor de nieuwe medewerkers. "Sinds oktober werken we er met een tachtigtal mensen die de weekploegen bemannen", zegt **Evelien Vermandere**, HR Director bij Agristo. "In januari kwamen daar nog 35 mensen bij, aangezien we nu ook zijn gestart met weekendploegen. De rekrutering van nieuw talent gebeurt onder meer op jobdagen, die we op 15 en 17 maart organiseren op de site zelf. Zo laten we geïnteresseerden kennismaken met collega's en krijgen ze al een kijkje in het bedrijf."

Agristo staat voor 730 medewerkers in 3 Vlaamse en 1 Nederlandse productiesite, 470.000 ton afgewerkte producten per jaar en een omzet van 345 miljoen euro.

www.agristo.com

BVC

2,4 miljoen frietporties per dag: die indrukwekkende hoeveelheid rolt dagelijks van de band in de gloednieuwe productievestiging van **Agristo** in **Wielsbeke**. De producent van voorgebakken en diepgevroren aardappelproducten startte er begin 2017 al de verpakkingafdeling op, om in het najaar dan te beginnen met de eigenlijke

frietproductie. Agristo, met hoofdzetel in Hulste, is voor Wielsbeke opnieuw op zoek naar circa zestig extra krachten om er de geplande tweede productielijn te bemannen.

Agristo investeerde 150 miljoen euro in zijn tweede West-Vlaamse productiesite. De Vlaamse regering sprong bij met een

Oostende: offshore wind in de zeilen

Sinds 2016 is de **REBO-terminal** in de haven van Oostende permanent bezet. Na het vertrek van de laatste windturbine-onderdelen van **Nobelwind** uit de haven, startte in mei 2017 de constructie van twee grote funderingen (respectievelijk 10.000 en 8.000 ton) voor **Kriegers Flak**, een Deens windpark in de Baltische zee. Begin januari werden ze op de Baobarge vervoerd naar zee om daar geïnstalleerd te worden. Aansluitend heeft **Siemens Gamesa** het terrein ingepalmd voor de installatie van 42 windturbines voor het Rentel windpark op 40 km vóór onze Belgische kust. De roll-on-roll-offinfrastructuur werd hiervoor verzwaard tot 600 ton, een investering van 1 miljoen euro. De coördinatie van het volledige project gebeurt vanuit Oostende.

De continuïteit op de REBO-terminal bewijst dat Haven Oostende internationaal op de kaart staat in de offshore-windwereld. Deze trend moet zich ook de komende jaren doorzetten. Ook de tewerkstelling stijgt. Naast de lokale en vaste tewerkstelling in de offshore-windsector, die al meer dan **400 medewerkers** omvat, is er ook de projectmatige tewerkstelling. Zo brengen projecten als Nobelwind of Rentel telkens een 150 à 200 extra werkrachten naar de haven van Oostende.

POM West-Vlaanderen zet zich via de **Fabriek voor de Toekomst Blue Energy** in om de on- en offshoreactiviteiten in Oostende verder te ontwikkelen.

www.reboostende.be

AG Haven Oostende

Fight For Passion wil Horeca sexy maken

De voorbije tien jaar daalde het studenten-aantal aan de Vlaamse hotelscholen met 20%. Een aanzienlijk deel van de afgestudeerden komt ook niet in de horeca terecht. Bovendien lijken steeds minder studenten een eigen restaurant te ambiëren.

In de hoop het tij te doen keren, organiseerde de recent opgerichte **vzw Fight for Passion** in oktober 2017 haar eerste editie van Food Paradise Day. Onder impuls van topchefs **Filip Claey**s, **Rudi Van Beylen** en chocolatier **Dominique Persoone** bracht het event de culinaire top naar het Brugse Concertgebouw. Zij werden enthousiast en luid ontvangen door een zaal vol laatstejaarsstudenten van diverse hotelscholen. Food Paradise Day wordt een jaarlijks gratis event dat studenten warm wil maken voor een job in de horeca.

Filip Claey, Rudi Van Beylen en Dominique Persoone zetten hun ervaren schouders onder het nieuwe initiatief Fight for Passion. (Foto: Nick VDH)

www.foodparadiseday.be

Leslie Cottenjé en Bram De Vos van Insider Metrics nv (Hello Customer)

Ideeën in beweging brengen is toch de droom van elke ondernemer?

Christina Van Geel, auteur, journaliste en radiostem

“Dat een idee zo krachtig kan zijn dat je er een bedrijf van kunt maken, dat is toch ongelooflijk? Je hebt een idee, werkt dat uit, verkoopt het, en boom, je bent in business! Wonderlijk.”

Marketing- en communicatietalent **Bram De Vos** was van bij de eerste ontmoeting laaiend enthousiast over het idee van online-marketingexpert **Leslie Cottenjé**: bedrijven helpen om meer klantgericht te zijn door écht te luisteren naar de stem van de klant.

Samen met programmeur **Joeri Pansaerts** brachten Bram en Leslie hun basisidee in beweging met **Hello Customer**, software die de feedback van klanten capteert en die feedback vertaalt naar elke schakel in de organisatie. “Het gaat erom de eigenheid van een bedrijf te vinden vanuit de stem van de klant”, vertelt Leslie. “De vaak heel verrassende en motiverende klantenfeedback is een boost voor de medewerkers binnen het bedrijf. Ze leren zichzelf, hun manier van werken en hun organisatie beter kennen. Op dergelijke manier impact hebben op bedrijven was altijd al een droom.”

Leslie Cottenjé: “The joy of the game, dat is wat mij drijft. Ik onderneem niet om rijk te worden, maar om het spel van het ondernemerschap. De competitie, beter worden dan je gisteren was, je product optimaliseren, daar haal ik ongelooflijk veel plezier uit. Uiteraard gaat het in ondernemen ook om winnen, maar the journey towards the winning vind ik de max. Dat gaat niet over grote oorlogen winnen, maar stap voor stap je grenzen verleggen. En waar die journey precies naartoe gaat weten we nog niet, dat doel kan onderweg nog verlegd worden. De lol zou er voor mij zelfs af zijn als er een duidelijk afgetekend doel zou zijn. Let’s see how far I can take it, denk ik liever. Is dat met Hello Customer Europa? Prima. Is dat de wereld? Prima. Is dat overgekocht worden door een Amerikaanse speler? Ook goed.”

Droom + actie = plan

Leslie: “Als tiener had ik niet veel dromen. Ik wist niet goed waar het met mij naartoe moest. Ik was altijd hard aan het werk, dat wel. Weekendwerk, vakantiejobs: ik was altijd al een workaholic. Na mijn studies vertaler/tolk werkte ik een poosje bij Vlerick, ik deed er digital marketing en social media. Ik voelde toen al dat ik dingen wilde realiseren. Ik zag wat er anders kon en beter moest, maar ik voelde me als werknemer afgeremd.

Mijn man, **Joeri Pansaerts**, koesterde de ondernemersdroom al langer. Tijdens een mobilhomereis naar het zuiden van Frankrijk hebben we besloten zelf een zaak te starten. We zouden websites gaan bouwen. Ik voelde me plots zo vrij! Het heeft nog lang geduurd eer ik mezelf een ondernemer durfde te noemen. Ik komt uit een familie van ambtenaren. Altijd voetjes op de grond, bescheiden blijven, niet te zot doen en in de pas lopen, zo ben ik grootgebracht. Het was best lastig om daar uit te breken. Zelfs vandaag durf ik moeilijk te geloven dat we internationaal gaan met Hello Customer. Dan denk ik: ‘Allé Leslie, gij met uw dromen’. Maar een droom is er om gerealiseerd te worden. Droom + actie = plan!”

Het verschil tussen een project en een product

Bram De Vos: “Ik heb er altijd van gedroomd om ondernemer te zijn. Als kind speelde ik veel met Lego,

ik bouwde fabriekjes die producten maakten die massaal verkochten (lacht). De ironie is dat ik dat later nooit gedaan heb. Ik ondernam niet. Ik ben uitgever geweest bij **Lannoo** in Tielt, ik heb communicatie en marketing gedaan bij **Concertgebouw Brugge**. Heel mooie jobs, maar niet ondernemend. Ik rolde van het ene werk in het andere, als ik dat verder zijn gang liet gaan zou die ondernemersdroom alsmaar verder wegdrijven. Toen heb ik heel bewust besloten ‘Ik stop bij Lannoo en ik word ondernemer’.

Maar na een jaar of twee begon het me te dagen dat ik nog altijd niet aan het ondernemen was. Ik was zelfstandige geworden, voor mij een enorme stap in de goeie richting, maar ik was nog geen ondernemer. Als zelfstandige jaag je op projecten, je voert ze uit en je jaagt op het volgende project. Dat is geen onderneming uitbouwen.”

Leslie (verbaasd): “Wow, bij jou is dat echt een bewust proces geweest! En je hebt ons daarin meegenomen. Jij benoemde wat Joeri en ik voelden, maar niet onder woorden konden brengen. Er klopte iets niet aan onze manier van werken, maar we wisten niet goed wat.”

Bram: “Het verschil tussen een project en een product. Finaal komt het daarop neer. Een product kun je optimaliseren, elk dag is het net een tikje beter dan hoe het gisteren was. Dat wilden we alle drie. Ik heb Leslie en Joeri op het juiste moment ontmoet. Ik zag in hen een

Leslie Cottenjé, Bram De Vos en Joeri Pansaerts zijn de oprichters en bezielers van Insider Metrics nv. (Foto ©Marc Wallican)

ongelofelijk potentieel dat gerealiseerd moest worden. En ik was de geschikte katalysator om hen van dat potentieel bewust te maken. Dat potentieel is uitgegroeid tot **Insider Metrics**, de onderneming achter Hello Customer.”

Mijn extern zelfvertrouwen

Leslie: “Bram was lange tijd mijn extern zelfvertrouwen (lacht). In het begin was ik heel onzeker, ik twijfelde ferm aan mezelf. Ik weet nog toen er een CEO voor het bedrijf gekozen moest worden. Stiekem wilde ik dat wel zijn. En ergens deep down dacht ik ook wel dat ik dat zou kunnen. Maar dat durfde ik niet uitspreken. Voor de anderen was dat blijkbaar een uitgemaakte zaak.”

Bram: “Voor ons was het heel duidelijk dat Leslie CEO moest zijn. Die vergadering staat in de notulen genoteerd als de kortste ooit.” (Lacht)

Af en toe een roos plukken

Leslie: “Het pad loopt niet altijd over rozen. Ondernemen is ook tegen heel veel muren aanlopen, in valkuilen trappen, af en toe op je bed liggen huilen van ellende om dan af en toe een roos te kunnen plukken.” (Lacht)

Bram: “En in weerwil van alle beschikbare kennis, mentoren, netwerken, noem

maar op, is er niemand die je kan vertellen hoe je het moet doen. Verhalen van andere ondernemers helpen wel in de zin van ‘Oef, ik ben niet alleen’, het loopt bij hen ook niet over rozen. Maar je moet je aan je eigen doornen prikken.”

Leslie: “Mijn mama zegt soms: ‘Ik heb je toch gezegd dat dat niet gaat! Waarom doe je het dan toch?’ Gewoon, omdat ik zelf met mijn kop tegen die muur moet lopen. Dat is in ondernemerschap niet anders. Je moet je eigen weg gaan, je eigen succes boeken, je eigen fouten maken. Want elk mens, elke organisatie, elke tijd is anders. Je kunt je beslissingen niet nemen op basis van wat een ander doet. Succesvol ondernemen is zelf doen, daar heel snel van leren en jezelf continu in vraag stellen.”

Legacy creëren

Leslie: “Ondernemen is voor mij ook een gigantisch persoonlijk groeiproces. Het bedrijf groeit en dwingt me telkens weer vaardigheden te ontwikkelen die ik nog niet had. Ik denk dat een bedrijf ook niet kan groeien als de ondernemer niet persoonlijk groeit. En misschien komt ooit het moment dat het bedrijf boven me uitgroeit. Dat is ook kicken. Dan weet je dat je iets gecreëerd hebt dat los van mij verder groeit. Legacy creëren, iets maken dat verder leeft na jou en zonder jou, zoals een kind dat je op de wereld zet en dat blijft groeien als jij het loslaat. Je hebt niets liever dan dat het zijn eigen weg zoekt en vindt. Dat is deel van de droom.”

www.hellocustomer.com

De lokroep van Gent

Insider Metrics is opgestart als bvba in Brugge in oktober 2014, maar het team week al in het najaar van 2015 uit naar Gent, dat een aantrekkingspool is voor nog meer West-Vlaamse doorgroebedrijven uit de ICT-sector. Nog in 2015 kwamen de bekende West-Vlaamse ondernemers **Wim Vanhaelemeersch** en **Conny Vandendriessche** via een broodnodige kapitaalsinjectie als aandeelhouders aan boord bij Insider Metrics. Meer recent trad ook de bekende marketingdeskundige **Steven Van Belleghem** (Nexxworks nv) toe tot de aandeelhouderskring van de onderneming, die ondertussen is omgevormd tot een nv.

Snuif de nectar van ondernemerschap

Ben je een ondernemer die staat voor fris en gedurfd ondernemerschap? Maar stel je vast dat de fut weg is? Zet dan nu de eerste stap richting Oranjo en **herwin je ondernemerspassie en levensvreugde.**

Oranjo biedt je **drie inspirerende trajecten.** Je ontdekt je eigen stijl als ondernemer en de bijhorende sterktes en valkuilen. Of je kiest voor een online traject waarbij je een tijd op sleeptouw wordt genomen om op te sporen wat je als mens zin en goesting geeft om te ondernemen. Of je gaat nog een stap verder met extra persoonlijke begeleiding. Wat je ook kiest, telkens biedt Oranjo je de frisse en helder voedende nectar voor het ondernemerschap dat je wil uitdragen.

Ga nu naar oranjo.be en snuif de sfeer van bezield ondernemerschap!

www.oranjo.be

Investeren in West-Vlaanderen

- / Bedrijfsinvesteringen zitten fors in de lift
- / Brugge smacht naar nieuw beurs- en congresgebouw
- / Wordt nieuw casino van Middelkerke de attractie van de kust?
- / Hoger onderwijs in West-Vlaanderen investeert op hoog niveau

1 2018 - jaargang 60

- 15** IVC in Avelgem: grootste vinylvloerenfabriek
- 16** Bedrijfsinvesteringen swingen de pan uit
- 18** ICO in Zeebrugge opereert op torenhoog niveau
- 20** Portugees parfum voor Brugs beurs- en congresgebouw
- 22** AZ Groeninge investeert in nieuwbouw en meer
- 24** Nieuw casino Middelkerke als landmark voor de kust
- 26** De machine van Deprez loopt gesmeerd
- 28** Eperon d'Or biedt Izegem extra potentieel

Hoger onderwijs investeert

- 30** KU Leuven verrijkt Brugge met universitaire campus
- 31** KU Leuven investeert fors in campus KULAK
- 32** VEG-i-TEC wordt baken voor de voedingsindustrie
- 33** Logflow leidt investeringskoorts in goede banen
- 34** Howest investeert 50 miljoen in Brugge en Kortrijk
- 36** Investeringsgolf van 21,5 miljoen euro bij VIVES

- 39** Vastgoedontwikkelaar ION heeft 38 lopende projecten
- 42** Boekenhuis Theoria scoort met belevingsconcept
- 44** Zwakke weggebruikers openen indrukwekkende A11
- 45** Ombouw N49 tot E34: van lijdensweg naar snelweg
- 46** Project Rechteroever Nieuwpoort in stroomversnelling
- 48** Zwemmen op het stationsdak van Blankenberg
- 50** De ge(s)laagde ui van Alheembouw

De grootste vinylvloerenfabriek staat in Avelgem

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

IVC Group opende einde 2017 een nieuwe plant voor de productie van luxe vinyl tegels en planken in Avelgem, een investering van 120 miljoen euro. De unit is naar verluidt de grootste fabriek van luxevinylvloeren in de wereld. De operatie creëert 200 extra jobs en brengt de totale tewerkstelling naar bijna 600 medewerkers.

IVC Group heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in West-Vlaanderen. De producent van vinylvloeren bouwde in 2012 al een gloednieuwe fabriek in Avelgem en in 2014 een nieuw volautomatisch magazijn. Begin 2017 werd het magazijn verder uitgebreid en eind 2017 ging een derde fabriek in gebruik op de site aan de Schelde. IVC mikt hiermee op een jaarlijkse productiecapaciteit van 15 miljoen m² luxevinylvloeren.

De productieplant – 21.000 m² groot, vergelijkbaar met 3 voetbalvelden – produceert ook een nieuwe generatie vinylvloeren voor oneffen ondergrond.

De nieuwe productie-eenheid stelt 200 extra mensen tewerk en zal op termijn volcontinu draaien (24/7). De installatie is bovendien erg milieuvriendelijk met het gebruik van groene energie via

windturbines en Scheldewater voor de koelprocessen. Alle afval van de fabriek wordt gerecycleerd en volgens het principe van de kringlooeconomie opnieuw ingezet voor productie.

2018 belooft een spannend jaar te worden, want IVC Group streeft naar een verdubbeling van de wereldwijde productiecapaciteit van luxevinylvloeren. Die moet tegemoetkomen aan de toenemende vraag van zowel consumenten als van architecten en voorschrijvers.

IVC Group heeft de ambitie om wereldmarktleider te worden in de snelgroeiende markt van luxe vinyltegels en -planken (LVT). Het hoogwaardige, modulaire vinyl (merknaam: Moduleo) slaat wereldwijd aan omwille van de innovatieve designs, realistische look en creatieve ontwerpmogelijkheden.

IVC Group is opgericht in 1997 door **Filip Balcaen**, de ondernemer die in 2004 **Balta** verkocht aan een Brits investeringsfonds.

Na een steil groeiparcours hevelde Balcaen IVC in 2015 over aan het Amerikaanse beursgenoteerde **Mohawk Industries Inc**, de wereldwijde marktleider in vloerbekleding. Die is sinds 2005 ook eigenaar van **Unilin**.

IVC Group is de grootste Europese fabrikant van Luxury Vinyl Tile en residentieel vinyl op rol. Met 1.500 medewerkers in 6 productie-units in België, Luxemburg en de Verenigde Staten, ontwikkelt en produceert IVC Group jaarlijks ruim 100 miljoen m² vinylvloeren.

www.ivcgroup.com

Bedrijfsinvesteringen swingen de pan uit

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

De economische heropflakking in West-Vlaanderen (en in heel Vlaanderen) weerspiegelt zich in de cijfers over de bedrijfsinvesteringen: die klimmen in 2016 op naar **3,77 miljard euro** (+10,2% in vergelijking met 2015). Daarmee bereiken ze een historisch record. Eerder opgeborgene investeringsprojecten komen in hoog tempo terug uit de kast.

In West-Vlaanderen heerst een heuse investeringskoorts. De verkoop van bedrijfsgronden bij de intercommunales Leiedal en WVI neemt een hoge vlucht. De orderboeken van de aannemers gespecialiseerd in industrie- en kantorenbouw zit propvol. Deze economische euforie vertaalt zich ook in de formele cijfergegevens.

Staafgrafiek 1 toont de evolutie van de investeringsinspanningen van de West-Vlaamse bedrijven in de

periode 2006-2016. Deze gegevens zijn afkomstig van de Federale Overheidsdienst Economie en zijn gebaseerd op de btw-registratie van de bedrijven met een jaaromzet van minstens 500.000 euro. Cijfers over 2017 waren in februari 2018 nog niet beschikbaar.

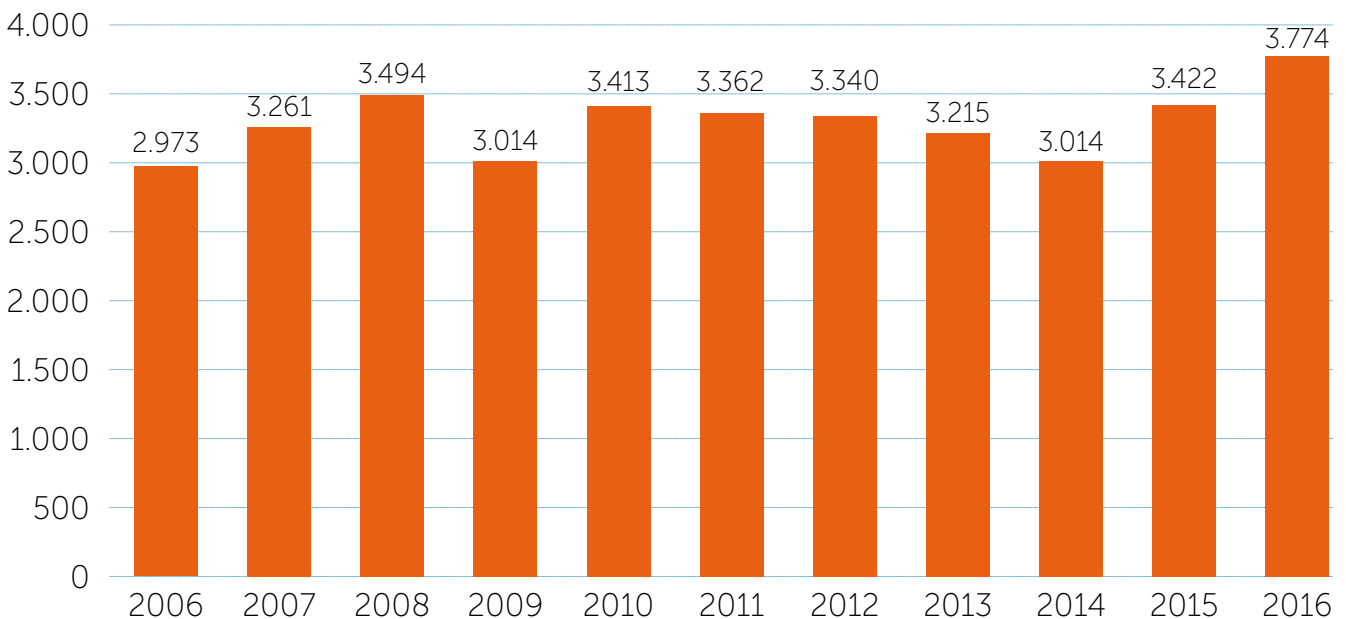
De investeringsbedragen in deze grafiek illustreren een manifeste heropleving van de investeringsinspanningen van de bedrijven, ingezet in de tweede helft van 2015. Dit na een periode van

groevertraging tussen 2009 en 2014. Het jaar 2009 (het moment waarop de bankencrisis volop woedde) was daarbij het absolute dieptepunt. Heel wat geplande investeringen gingen in die periode in de ijskast.

In 2016 is optimisme terug troef. De ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen investeerden in dat jaar samen **3,774 miljard euro**, een stijging van ruim 10% in vergelijking met 2015. Dit is het hoogste investeringsbedrag in

Grafiek 1: Evolutie bedrijfsinvesteringen 2006-2016.
Investeringen van de bedrijven (met omzet \geq 500.0000 euro) in miljoenen euro, in West-Vlaanderen.

miljoen euro

Bron: FOD Economie (ADSEI). Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

* Deze cijfers zijn gebaseerd op de btw-registratie van de betrokken bedrijven.

De cijfers uit de periode 2005-2012 zijn niet helemaal vergelijkbaar met die uit de periode daarna, omdat de methode van de FOD Economie vanaf 2013 gewijzigd is.

de jongste 10 jaar en vermoedelijk ook in de hele economische historie van de kustprovincie.

Hiermee zit de investeringsdynamiek voor het eerst terug boven het peil van 2008, het vorige topjaar. De meeste indicaties wijzen erop dat deze investeringsboom zich ook in 2017 heeft doorgezet en ook voor 2018 zijn de verwachtingen hooggespannen. Dit vertaalt zich ook in een aanzienlijke daling van de werkloosheid.

Het Vlaamse Gewest kent eenzelfde evolutie, met een piekprestatie van **22,3 miljard** euro aan corporate investeringen in 2016, of +8,6% in vergelijking met 2015. West-Vlaanderen heeft daarin een aandeel van 17 procent.

Wie waren in 2016 de investeringskampioenen in West-Vlaanderen?

Dat zien we in tabel 1 en 2, waarbij handelsinformatiespecialist **Graydon** een aantal parameters uit de balans van de bedrijven en organisaties verzamelde.

Tabel 1 brengt de 10 grootste investeerders in de categorie 'handelsvennootschappen' voor 2016 in kaart. **Unilin**, specialist in vloerbedekking (vooral bekend van het merk Quick Step), spant de kroon met 188,5 miljoen euro aan investeringsprojecten. Het bedrijf, met zijn ruim 1.850 medewerkers in 4 West-Vlaamse vestigingen, is de 3e grootste industriële werkgever in de Noordzeeprovincie. Opmerkelijk is de positie van de spelers die instaan voor de bouw van **windturbineparken** in zee: **Rentel**, **Norther** en **Cableco** prijken alle drie in de investerings-top 5. Investeren in windenergie gaat dus duidelijk niet over gebakken lucht.

Tabel 2 toont de investeringsinspanningen van de West-Vlaamse **socialprofitbedrijven** die opereren onder het statuut van **vzw**. Het is niet verwonderlijk dat vooral de **grote**

Tabel 1: Top 10 van de grootste investeerders in West-Vlaanderen in 2016 (categorie handelsvennootschappen)

	Naam	Gemeente	Investerings in IM.VA ⁽¹⁾	Investerings in M.VA ⁽²⁾	Totaal aan investeringen
1	UNILIN bvba	WIELSBEKE	5.714.677	182.799.171	188.513.848
2	RENTEL nv	OOSTENDE	200.000	146.454.300	146.654.300
3	BETAFENCE BELGIUM nv	ZWEVEGEM	25.391.392	78.155.146	103.546.538
4	NORTHER nv	OOSTENDE	10.878.425	90.217.620	101.096.045
5	CABLECO cvba	HARELBEKE		98.775.290	98.775.290
6	CLAREBOUT POTATOES nv	HEUVELLAND	217.531	91.356.084	91.573.615
7	BARCO nv	KORTRIJK	61.034.330	19.259.605	80.293.935
8	GASELWEST ov	KORTRIJK	6.744.250	61.495.045	68.239.295
9	ALPRO comm va	WEVELGEM	1.353.256	62.707.354	64.060.610
10	AGRISTO nv	HARELBEKE		43.335.127	43.335.127

Bron: Graydon Belgium, op basis van de jaarrekeningen en balansen.

⁽¹⁾ IM.VA = de immateriële vaste activa, zoals R&D-kosten, goodwill en intellectuele eigendommen.

⁽²⁾ M.VA = materiële vaste activa, zoals gronden, gebouwen, machines, uitrusting enz.

Tabel 2: Top 10 van de grootste investeerders in West-Vlaanderen in 2016 (categorie vzw's)

	Naam	Gemeente	Investerings in M.VA(1)
1	AZ GROENINGE	KORTRIJK	108.677.000
2	GROEP ZORG H. FAMILIE	KORTRIJK	64.869.615
3	AZ DELTA	ROESELARE	41.951.678
4	AZ ZENO	KNOKKE	41.904.000
5	SINT-VINCENTIUS WZC	KORTRIJK	30.160.463
6	ALGEMEEN ZIEKENHUIS DAMIAAN	OOSTENDE	23.411.277
7	BLIJVELDE WOON- EN ZORGCENTRUM	KORTEMARK	21.185.836
8	VRIJ KATHOLIEK BASISONDERWIJS ZWEVEZELE	WINGENE	12.288.800
9	VRIJ KATHOLIEK BASISONDERWIJS WINGENE	WINGENE	10.563.476
10	AMPHORA WZC	WINGENE	8.770.782

Bron: Graydon Belgium, op basis van de jaarrekeningen en balansen.

⁽¹⁾ M.VA = In deze cijfers houden we enkel rekening met investeringen in materiële vaste activa (MVA), zoals gronden, gebouwen, machines, uitrusting enz. Dat zijn de rubrieken 816-1 tot 816-6 van de balans.

ziekenhuizen deze investeringsspurten aantrekken. **AZ Groeninge**, **AZ Delta** en **AZ Zeno** realiseren immers indrukwekkende en kapitaalsintensieve nieuwbouwprojecten (zie ook pagina 22) en **AZ Damiaan** kende alweer een uitbreidingsfase.

De andere spelers in deze top 10 zijn twee **onderwijsinstellingen** (nr. 8 en 9) en vier **woon- en zorgcentra** (WZC). Die laatste investeren fors in modernisering en uitbreiding van hun capaciteit in functie van de vergrijzing van de bevolking. **Groep Zorg Heilige Familie** uit Kortrijk was in 2016 de koprekkende in zijn sector, met een investering van bijna 65 miljoen euro.

International Car Operators verzet de wereldbakens in Zeebrugge

ICO opereert op torenhoog niveau

Roel Jacobus, freelance journalist

Langs de nieuwe snelweg A11 in de Brugse zeehaven bouwt International Car Operators (ICO) voor 10 miljoen euro een imposant en innovatief kantoor- en gategebouw. ICO behandelt niet alleen stuk- en bulkgoederen, maar ontpopte zich ook tot een van de grootste autoterminals ter wereld. "In 2017 behandelden we in Zeebrugge 2 van de 2,7 miljoen wagens en dit jaar verwachten we opnieuw 10% groei", zegt gedelegeerd bestuurder Marc Adriansens. De oppervlakte breidt uit tot bijna 300 ha en er loopt een aanvraag om elf windturbines te bouwen.

Aan het Zuidelijk Insteekdok overschaduwde een glazen toren de in zichzelf gekeerde havenmagazijnen rondom. Vanop dit landschapsbaken zie je zowel de kustlijn als de Brugse stadstorens. Het gaat om een investering van 10 miljoen euro, getekend door architecten B2Ai uit Roeselare en met als hoofdaannemer Artes uit Zeebrugge. De nieuwbouw vormt de kroon op een explosief decennium.

International Car Operators (ICO) ontstond in 2007 toen de Japanse NYK Group de agentuur Zeebrugge Shipping & Bunkering Co (ZSBC) en goederenbehandelaar Combined Terminal Operators (CTO) overnam. De headquarters verschoven toen van Antwerpen naar Zeebrugge en dat was een historisch wapenfeit voor de haven. Naast de behandeling van stukgoed en bulk, schoot ICO naar de wereldtop in nieuwe wagens: van 84.000 naar 2,5 miljoen, waarvan **2 miljoen in Zeebrugge** en 0,5 miljoen in Antwerpen. Ter vergelijking: in Zeebrugge passeerden in 2017 bij alle behandelaars samen 2,7 miljoen nieuwe wagens.

Gedelegeerd bestuurder Marc Adriansens: "De nieuwbouw in Zeebrugge omvat vijf kantoorverdiepingen, samen goed voor 5.000 m². Net voor Kerstmis 2017 namen de operationele diensten hun intrek in de twee onderste verdiepingen. In de zomer van 2018 verlaten de corporate diensten de kantoren aan de Kiwiweg. Daar behouden we de gelijkvloerse verdieping voor de havenarbeiders op onze terminal aan het Noordelijk Insteekdok en zullen

we de bovenliggende kantoren verhuren aan havengebonden diensten."

Innovatieve e-gates

De nieuwbouw wordt ook de centrale gate voor de terminals aan het Zuidelijk Insteekdok.

Marc Adriansens: "De gate van de Hanzeterminal is al verhuisd en in het voorjaar verleggen we ook de toegang van de Bastenakenkaai. We maken drie toegangspoorten: voor de normale vrachtvoertuigen, voor het shuntverkeer (verplaatsen van nieuwe wagens tussen de terminals, n.v.d.r.) en voor high & heavy-ladingen.

Onze tien man sterke IT-afdeling ontwikkelde een identificatiesysteem voor paspoortcontrole en gezichtsherkenning, gekoppeld aan een zeer krachtig camerasysteem. Volgens de wettelijke havenvoorschriften moeten we altijd weten wie zich op de terminals bevindt en moeten we ongewenste bezoekers buitenhouden. De poort voor high & heavy krijgt bovendien een automatisch meet- en weegsysteem om de schepen optimaal te kunnen laden. IT is een van onze sterkste troeven. We hebben bijvoorbeeld sinds kort een digitaal inspectiesysteem voor ons Repaircenter. Met deze unieke aanpak beperken we de herstellertijden, zodat de consument zijn bestelde wagen zo snel mogelijk kan ontvangen."

Naar bijna 300 ha

ICO verschaft rechtstreeks en onrechtstreeks werk aan zowat **1.250 mensen**, waarvan twee derden

in Zeebrugge, onder meer alle management- en ondersteunende diensten. De werkgelegenheid verdubbelde in vijf jaar tijd. De groep bestaat uit **260 bedienden** en een **140-tal eigen technische medewerkers** in de PDI-centers (Pre-Delivery Inspection) en doet beroep op zowat **850 havenarbeiders** uit diverse categorieën.

Op de 125 ha in Antwerpen draait ICO op haar maximumcapaciteit, maar in Zeebrugge is nog groei mogelijk.

Marc Adriansens: "Nogal wat automerken zien het voordeel van Zeebrugge als Europese distributiehubs en daarin verwachten we dit jaar opnieuw 10% groei. Aan het Zuidelijk Insteekdok namen we kort na de jaarwisseling 23 ha extra in gebruik en na de zomer komt daar nog 30 ha bij. Met in totaal bijna 300 ha wordt dit een van de grootste autoterminals ter wereld. Het havenbestuur verlengt ook de Bastenakenkaai en de dwarskade. Daardoor zullen we in totaal over 3,3 km kaaimuren beschikken."

Rusland en Amerika

De omzet van de nv International Car Operators groeide in 2016 van 127 naar **155 miljoen euro**. De 5,1 miljoen euro nettowinst werd aangewend om het overgedragen verlies van 13,79 miljoen euro te verminderen. "We gebruiken onze cashflow telkens voor nieuwe investeringen. Ook in 2017 groeiden we sterk, met ongeveer 10%, onder meer door het **Yamal-project**. Gedurende twee jaar werden vanuit Zuid-Oost-Azië modules voor de bouw van een

Marc Adriansens: "Op vijf jaar tijd verdubbelde onze werkgelegenheid tot 1.250 mensen." (Foto Jan)

aardgasfabriek in Rusland verscheept. Die laadden we in Zeebrugge over op ijsbestendige schepen. Er lopen contacten voor een tweede fabriek, maar daarover is nog niet beslist. Het transport van stukgoed voor Yamal loopt in elk geval nog één tot twee jaar door. Voor dit project bouwden we een loods van 5.000 m². Die zullen we vanaf april voor een derde inzetten als uitbreiding van ons PDI-center. Ondertussen benutten we de opgedane kennis, de uitrusting en terreinen voor meer high & heavy-ladingen. We zien potentieel in onder meer de offshore sector en we zijn door het Amerikaanse leger erkend als Europees verdeelpunt. Onlangs behandelden we 70 gevechtshelikopters voor operaties in Oost-Europa."

Brexit: what's next?

Marc Adriansens: "We moeten waakzaam zijn, want we behandelen jaarlijks 500.000 wagens voor het VK. Door het waardeverlies van de Britse pond en het verminderde

consumentenvertrouwen, daalde in de herfst voor het eerst in jaren de Britse wagenverkoop: tot -12% in november. En de Brexit is nog niet eens gestart. Tegen april 2019 hopen we op een handelsvriendelijke regeling met zo weinig mogelijk of geen invoerrechten. Daarnaast werkt de Zeebrugse haven-gemeenschap aan een gedeeld digitaal platform voor een snelle, soepele en efficiënte administratieve afhandeling.

Dit kan zelfs een opportuniteit ten opzichte van andere havens worden. Er kan wel druk komen om de Japanse wagens - een derde van wat we naar het VK brengen - rechtstreeks te verscheppen. Maar daar is geen enkel distributiecentrum van Europees formaat met shortseaverbindingen naar het hele eiland, zoals Zeebrugge."

www.icoterminals.com

Elf windturbines in aantocht

ICO kiest in 2018 voluit voor groene energie. "De aanvraag loopt voor elf windturbines, met elk een vermogen van 6 kilowatt. We willen die volgend jaar aan de buitenzijde van de Bastenaketerminal installeren. Het gaat om een investering van 50 miljoen euro, gedragen door **ICO**, **MBZ** en de **energie-intercommunale Finewo**. We zullen ze gebruiken om de terminals te verlichten, de alsmaar talrijkere elektrische wagens op te laden en als walstroom voor de aangemeerde schepen. De elektriciteit die we niet zelf kunnen gebruiken, zullen we aan het net leveren. We gaan de terminals uitrusten met ledverlichting en op termijn willen we ook onze eigen wagenvloot naar elektrische aandrijving omschakelen."

Portugees parfum voor nieuw Brugs beurs- en congresgebouw

Eric Van Hove, publicatiemedewerker

De kogel is door de kerk: in Brugge is de combinatie Souto de Moura - META - CFE aangeduid als voorkeurbieder voor de ontwikkeling van een nieuwe Beurssite, zeg maar een combinatie van een nieuwe Beurshal en een congrescentrum voor maximum 600 deelnemers. Voorziene kostprijs van de hele operatie: 40 miljoen euro.

De oude Beurshal in Brugge was zo'n halve eeuw oud en compleet gedateerd. Tijdens een lange zoektocht werd onder meer aan de achterkant van het station en aan de site van de Brugeoise gedacht. Maar finaal besloot het Brugs stadsbestuur in 2015 om de oude Beurshal gewoon te slopen en op dezelfde plek een nieuw beurscomplex te (laten) bouwen. Dit volgens de beproefde "design & build"-formule, waarbij meteen teams worden gevormd met een architect, een ontwikkelaar én een aannemersbedrijf. Een gespecialiseerde jury, onder leiding van gewezen Vlaams Bouwmeester **b0b van Reeth**, selecteerde uit een tiental inzendingen vijf combinaties, met daarbij heel wat gereputeerde internationale architectenbureaus: OMA, Kaan Architecten, Atelier Kempe Thill, de Portugese Pritzkerprijswinnaar Souto de Moura en het Deense BIG.

OMA en Kaan Architecten gingen in hun voorstellen ver boven de door de stad

vooropgezette 40 miljoen euro, zodat er in feite maar drie combinaties meer overbleven, met elk hun Vlaamse partner. Zo ging Atelier Kempe Thill in zee met de Brugse architecten van **Groep III** en ging BIG een creatieve samenwerking aan met de Brugse architect **Olivier Saelens**. Uiteindelijk koos de jury voor de combinatie rond de **Portugese architect Souto de Moura** met het Antwerpse bureau **META** en de **Belgische aannemer CFE**. Het was Bruggeling **Bart Canfyn** die deze winnende combinatie aanbracht. Canfyn begon ooit in Brugge zijn carrière op het kabinet van wijlen burgemeester Frank Van Acker en trok later ook in Kortrijk nog - samen met zijn broer **Filip Canfyn** - Souto de Moura aan voor de realisatie van het crematorium "Uitzicht".

Open pleinstructuur

De footprint van het nieuwe gebouw blijft dezelfde als van het voormalige gebouw, namelijk 5.250 m². Het overspannend dak boven de beursoppervlakte van 4.500

m² wordt door maar acht kolommen gesteund, die zich aan de buitenkant van de ruimte bevinden. Op die manier wordt volgens de ontwerpers een heel bruikbare zaal gecreëerd. Bovendien is de beurszaal aan drie zijden voorzien van glazen schuifwanden, die volledig open kunnen. Dit biedt de mogelijkheid om een overdekt (beurs)plein te creëren op de dagen dat er geen specifieke beurzen of evenementen gepland zijn.

Driestoelenprincipe

Het congresgedeelte wordt verticaal georganiseerd, volgens het vooropgestelde 'driestoelenprincipe': elke congresdeelnemer heeft een zitplaats in de plenaire ruimte, voor de lunch en in een break-outruimte. Er komt dus een plenaire zaal met een telescopische tribune voor 528 personen, een ruime foyer, tien vergaderzalen én een restaurant in de nok van het gebouw. Beide functies (beurs en congres) zitten onder één dak, maar toch zijn het overdekte beursplein en het congresgebouw structureel van elkaar gescheiden.

Dit concept roept enkele vragen op. Hoe zal de combinatie van beurzen én congressen in werkelijkheid werken? De hotelsector in Brugge begroet de nieuwe congresinfrastructuur, op wandelafstand van de Brugse hotels, met enthousiasme. Maar kritische stemmen binnen deze sector hebben al vragen bij de combinatie van beide elementen.

Dan is er het mobiliteitsaspect. Het voorliggende ontwerp voorziet slechts

Binnenzicht van de toekomstige beursshal. - © Ontwerp opgemaakt in opdracht van Stad Brugge in het kader van de 'design & build'-opdracht voor de ontwikkeling van de Beurssite in Brugge - 2016/2017

Het ontwerp van het consortium rond de Portugese architect Souto de Moura wenst de site en zijn omgeving niet grondig te wijzigen. Ze kiest dus niet voor spectaculaire architectuur, maar wel voor een sober beurs- en congresgebouw dat de functionaliteit ondersteunt.

© Ontwerp opgemaakt in opdracht van Stad Brugge in het kader van de 'design & build' -opdracht voor de ontwikkeling van de Beursite in Brugge - 2016/2017

in een ondergrondse parking voor 125 wagens én in 263 ondergrondse fietsenstallingen. Voor grote beurzen is dit uiteraard te weinig. Maar het Brugs stadsbestuur verwijst naar onderhandelingen met Interparking om de parking Centrum Zand uit te breiden met 650 plaatsen. De aldus uitgebreide parking zou in de toekomst een capaciteit van meer dan 2.000 wagens hebben, op zo'n 300 meter van de beursite.

Exploitatie?

Voor de financiering van het beurs- en congrescomplex van 40 miljoen euro,

voorziet het stadsbestuur sinds 2017 een fonds dat wordt gespijsd door de **toeristentaks**. Volgens een raming zorgt dit voor 3,8 miljoen euro per jaar. Maar wat met de toekomstige exploitatie van de nieuwe Beursite? Het stadbestuur opteert voor een **publiek-private samenwerking via een vzw-structuur**, naar het model van **Meeting in Brugge vzw**. Eerdere (negatieve) ervaringen met stadseigendommen en erfpachten als het Oud St-Jan wijzen uit hoe beslissend een professionele én creatieve exploitatie wel kan zijn. Eerdere studies van KPMG wezen ook al uit dat een gecombineerd

beurs- en congresgebouw in Brugge zeker geen gemakkelijke opdracht wordt. Het stadsbestuur beklemtoont dat de aanduiding van de voorkeurbieder vooralsnog géén gunning van de opdracht inhoudt. In de volgende fase zal een afvaardiging van de stad verder onderhandelen met de voorkeurbieder om tot een "best and final offer" (BAFO) te komen. Een project van 40 miljoen heeft hoe dan ook baat bij een breed draagvlak.

www.brugge.be/beursite

AZ Groeninge investeert in nieuwbouw, mensen én technologie

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

“Een ziekenhuis bouw je niet met stenen, maar met mensen.” Met deze quote onderstreepte Jan Deleu, die eind 2016 afscheid nam als algemeen directeur van ziekenhuis AZ Groeninge, hoe hij de uitbouw van ‘zijn’ zorginstelling zag. Om een goed zorgaanbod voor de patiëntgerichte organisatie ook in de toekomst te faciliteren, investeerde het Kortrijkse ziekenhuis de voorbije twaalf jaar uitvoerig in technologie en infrastructuur. De opening van het nieuwe ziekenhuis medio september 2017 vormde de kroon op het werk.

AZ Groeninge vzw is het resultaat van een in 2003 bedongen fusie tussen een OCMW-ziekenhuis en drie private, katholieke ziekenhuizen, die verdeeld waren over heel Kortrijk: Maria’s Voorzienigheid (Loofstraat), het Onze-Lieve-Vrouwospitaal (Reepkaai), het Sint-Niklaasziekenhuis (Houtmarkt) en het Sint-Maartensziekenhuis (Burgemeester Verduysselaan). Al snel werd beslist om alles op één campus te centraliseren.

Het eerste deel van de nieuwe campus opende in 2010. Simultaan werd de campus op de Houtmarkt gesloten. In 2012 startte de tweede bouwfase, met het doel om de campussen Verduysselaan en Loofstraat naar de nieuwe site te verhuizen. De verhuis binnen die tweede fase vond plaats tussen januari 2015 en april 2017. Sindsdien is campus Reepkaai aan de Leie, waar in december 2016 een nieuwe verpleegeenheid voor locomotorische revalidatie werd opgericht, de enige overblijvende site in de Kortrijkse binnenstad.

Imposant complex

Het nieuwbouwziekenhuis is met zijn **100.000 m² oppervlakte** het tweede grootste ziekenhuis in Vlaanderen (qua volume) na UZ Leuven. De plannen zijn uitgetekend door de **architecten Osar en Baumschlager & Eberle**. Het Brugse ingenieursbureau **Ingenium** stippelde een masterplan uit voor de complexe bouwtechnieken. Hierbij staan

innovatie en duurzaamheid voorop. Zoals met de integratie van een grond-lucht-warmtewisselaar, een BEO-systeem (Boorgat Energie Opslag), een fotovoltaïsch systeem en warmtekrachtkoppeling. Andere belangrijke aspecten zijn comfort, onderhoudsvriendelijkheid, veiligheid en betrouwbaarheid.

De uitgebreide nieuwbouwkliniek verrast de bezoekers door haar warme binnen- en buitenomgeving. Kunstwerken sieren heel wat ruimtes en de groene en rustgevende omgeving rond het ziekenhuis zorgt voor een aangenaam gevoel. Een andere eyecatcher van het ziekenhuis is het door Dehullu Architecten uit Harelbeke ontworpen auditorium, dat in mei 2016 de Wienerberger Brick Award won.

Technologie als katalysator voor kwaliteit

De verhuis van nagenoeg alle medisch-technische centra naar campus Kennedylaan ging gepaard met een forse kwaliteitsinjectie op technologisch vlak. Zo omvat het innovatief operatiekwartier liefst 22 operatiezalen, waaronder de zaal voor robotchirurgie en de IORT-zaal voor intra-operatieve radiotherapie. Daarnaast is het ziekenhuis een voortrekker op het vlak van robotgeassisteerde chirurgie. Zo heeft de zorginstelling bijvoorbeeld heel goede ervaringen met de Da Vinci-robot, zeker in de urologische en gynaecologische chirurgie. Hierbij zit de chirurg achter een console, waarbij hij

via de camera een driedimensionaal zicht van het operatiegebied krijgt. Hij bedient handmatig joysticks, waarna de robot die bewegingen omzet naar handelingen in de patiënt. De robot maakt het mogelijk om bloedvaten en weefsels zichtbaar te maken.

Samenwerking

De overheid stimuleert netwerking en samenwerking tussen ziekenhuizen al langer, maar AZ Groeninge vatte de koe al bij de horens nog voor die externe druk er was. Zo werkt het ziekenhuis intens samen met AZ Maria Middelaars uit Gent, waarmee het een door de Vlaamse Gemeenschap verleende erkenning voor het zorgprogramma cardiale pathologie verkreeg. Ook op het vlak van diagnostiek en behandeling van oncologische aandoeningen slaan deze zorginstellingen de handen ineen.

Binnen het zogenaamde **E17-netwerk** groeiden ook partnerships met Sint-Vincentius Deinze en in West-Vlaanderen met het O.L.V. van Lourdes Ziekenhuis Waregem en de Sint-Jozefskliniek uit Izegem. De nauwe samenwerking met het Izegemse ziekenhuis is (vooralsnog) geen fusie, maar creëert onder meer een breder aanbod aan ontplooiing, vorming en ontwikkeling. Artsen van AZ Groeninge houden gespecialiseerde consultaties in het ziekenhuis van Izegem, terwijl patiënten van Izegem in Kortrijk terecht kunnen voor radiotherapie en voor gespecialiseerde beroertezorg.

Foto's HOL

(55 voltijdse equivalenten) en deels door een extra budgettaire inspanning (10 voltijdse equivalenten, vooral ter ondersteuning van afdelingen met een hoge bezettingsgraad).

Positieve financiële cijfers

AZ Groeninge vzw realiseerde in 2016 **363 miljoen euro** bedrijfsopbrengsten (+2% in vgl. met 2015) en sloot dat boekjaar af met een nettowinst van 1,7 miljoen euro, zo blijkt uit het jaarverslag. De tewerkstelling groeide aan met 20 extra medewerkers

en de investering in informatica en medisch-innovatieve programma's bedroeg 9 miljoen euro. De nieuwe campus aan de President Kennedylaan was met **106,5 miljoen euro** de grote slokop van de investeringen in 2016. Met bankpartners KBC, ING, Belfius en VIPA sloot het ziekenhuis in 2016 na een aanbestedingsronde een **financiering van 170 miljoen euro** af, om de investeringen in de nieuwe campus Kennedylaan (gespreid over meerdere boekjaren) te kunnen realiseren.

Sociale onrust

Toch is het niet al goud wat blinkt. Zo was er bij het personeel van AZ Groeninge nogal wat sociale onrust, onder meer door de krimpende overheidsfinanciering van de zorgsector. Het veranderende takenpakket, o.a. veroorzaakt door de kortere verblijfsduur van patiënten, zorgt voor een hogere werkdruk. In de loop van 2017 kwamen directie en vakbonden tot een akkoord om meer mensen in te zetten, deels door interne verschuivingen

Indrukwekkende cijfers

AZ Groeninge staat onder meer voor:

- 1.054 erkende bedden
- 2.837 medewerkers (2.069 voltijds equivalenten): 335 paramedici, 1.571 verplegers, 479 administratief medewerkers, 396 in techniek, logistiek en onderhoud.
- Artsen: 191 stafleden, 3 externe spoedartsen, 5 artsen-interimaris, 3 tandartsen
- 285 actieve klinische studies
- 35.022 ziekenhuisopnames met overnachting in 2016
- 38.912 opnames dagziekenhuis in 2016
- 37.700 ambulante spoedopnames, waarvan 14.921 gevolgd door hospitalisatie

Bron: jaarverslag 2016

www.azgroeninge.be

Nieuw casino Middelkerke als landmark voor de kust

Nick Vanderheyden, freelance journalist

Met het ontwerp van een markant nieuw casinogebouw dat als een uitslaande golf 20 meter hoog boven de dijkuitsprong moet reiken, steekt badplaats Middelkerke Oostende en Knokke naar de kroon. Het prestigieuze project van 30 miljoen euro creëert ook 72 nieuwe hotelkamers en 100 arbeidsplaatsen.

Uit verschillende studies van onder meer POM West-Vlaanderen en Westtoer, blijkt dat de gemeente Middelkerke niet te best scoort inzake hotelfaciliteiten. De kustgemeente heeft nood aan innoverende hotelinfrastructuur. Het nieuwe casinocomplex, maar ook een groot recreatieproject in deelgemeente Lombardsijde, gelden daarbij als bakens en hefboomen voor de toekomst.

Burgemeester Janna Rommel-

Opstaele: "Beide projecten hebben een onschatbare potentiële marketingwaarde voor Middelkerke, om zich als vernieuwende kustgemeente te profileren bij inlandse en internationale toeristen. Daarbovenop vaart ook de tewerkstelling er goed bij: beide bouwprojecten genereren een honderdtal extra jobs."

Een landmark van 30 miljoen

Het budget voor de bouw van het nieuwe casino aan het Epernayplein bedraagt een slordige 30 miljoen euro. Het complex is een van de meest besproken bouwprojecten aan de Belgische kust. De gunningsprocedure mondde uit in een scherpe rivaliteit en een procedureslag tussen diverse gegadigden en ook de oppositie in de gemeenteraad roert de trom. Het project waarmee het gemeentebestuur letterlijk en figuurlijk in zee wil gaan, komt van het consortium

Napoleon games - BCS Investissement

(dochter van de Vlaamse bouwgroep Willemen), in een ontwerp van de architecten B2Ai uit Roeselare. Het oude casino dateerde van 1954 en was met zijn Normandische fermettestijl een anachronisme dat niet meer voldeed

aan de actuele bouwtechnische normen. Het nieuwe gebouw mikt op een dynamische en unieke beleving van natuur en omgeving. Een glazen golvende beweging rijst 20 m hoog uit over de dijkuitsprong en wordt zo een uniek visueel baken langs de Vlaamse kustlijn. Toch heeft het beoogde nieuwe complex slechts een even grote ruimtelijke voetafdruk als zijn voorganger. De constructie creëert een afsluitbaar overdekt plein van 1.200 m² (met een capaciteit van 2.400 personen) op de benedenverdieping en vormt een transparante verbinding tussen de gemeentelijke kern en de zee.

Janna Opstaele: "Samen met het aanpalende Epernayplein leent deze overdekte ruimte zich perfect om grote evenementen te organiseren aan de Belgische kust. Hierdoor moet deze realisatie een grote troef worden voor het eventtoerisme in onze gemeente."

Topattractie kost belastingbetaler niks

Het gebouw herbergt daarnaast commerciële ruimtes (690 m²), een polyvalente zaal (400 m²) en een hotel met 72 kamers. De speelzaal, het restaurant met skybar, de vergaderruimtes en de kantoren krijgen een plek in de kruin van het gebouw en worden zo een heuse topattractie.

Een ondergrondse parking zal ruimte bieden aan 174 parkeerplaatsen. Via een ingenieuze formule van publiek-private samenwerking (waarbij de private partner instaat voor de realisatie en de exploitatie) kost de bouw van het nieuwe casino de gemeente nul euro.

Integendeel, de opbrengsten uit de nieuwe concessieovereenkomst voor de gemeentekas worden geraamd op

jaarlijks 185.000 euro. Daarnaast is de concessionaris wettelijk verplicht de huidige personeelsleden over te nemen, waardoor het casinoproject een positieve impact heeft op het gemeentebudget en de werkgelegenheid.

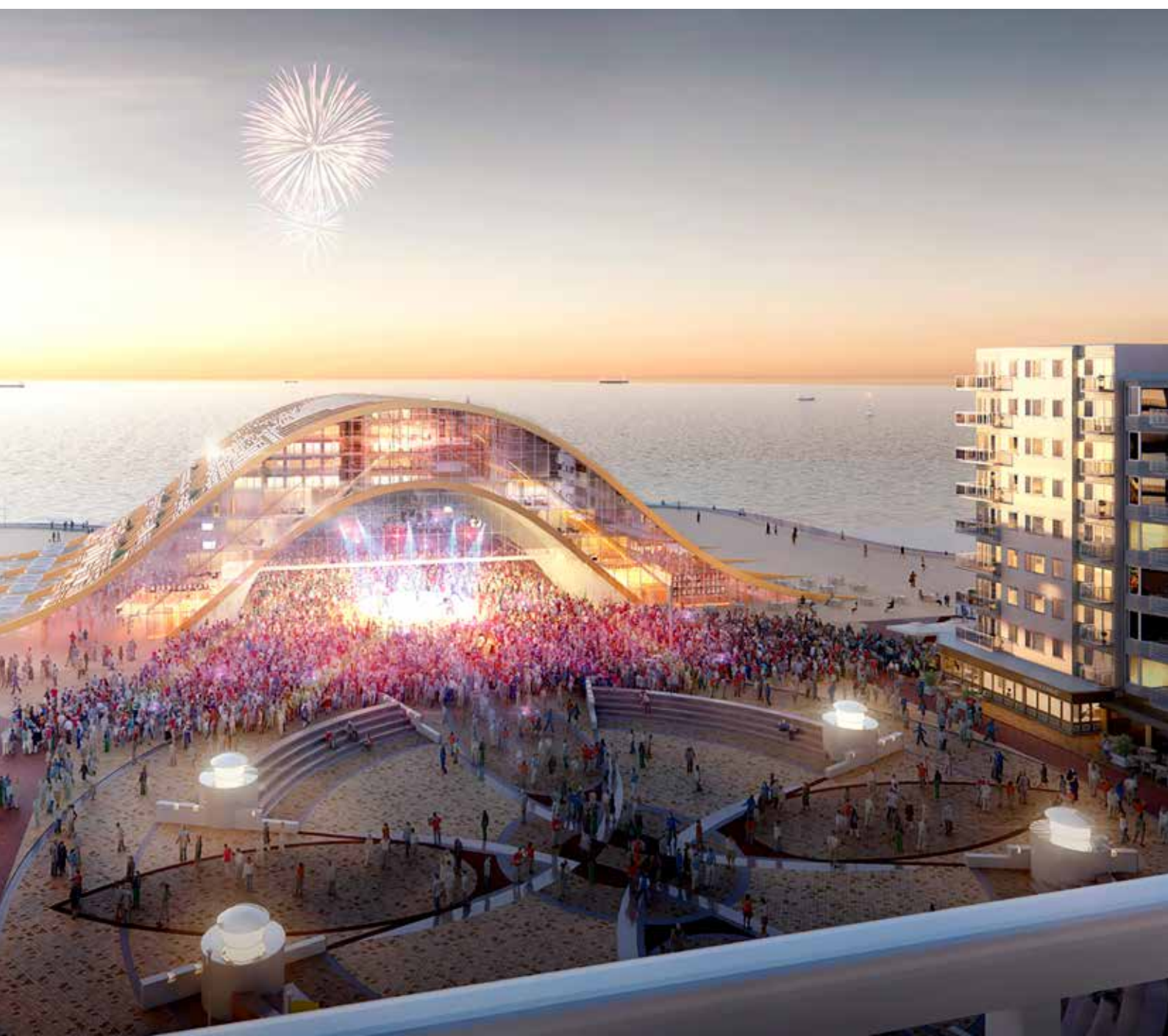
Omvangrijk recreatie- en hotelcomplex

Middelkerke heeft nog een tweede opmerkelijk nieuwbouwproject in petto, en dat in deelgemeente Lombardsijde. Tussen de Kustweg en de Zeelaan plant

Debaillie Promotions uit Middelkerke de bouw van een nieuw recreatie- en hotelcomplex op een terrein van **53.000 m²** op enkele honderden meters van de zee. Het plan omvat in hoofdzaak de aanleg van een hotelaccommodatie met een honderdtal kamers. Met aanvullend de creatie van complementaire vrijetijdsfuncties. Zo lopen er momenteel studies rond de haalbaarheid van de inplanting van een artificiële surfpool, uniek voor Vlaanderen.

"We wachten momenteel, samen met de bouwheer, de resultaten af van marktonderzoek en een kosten-batenanalyse, voor er concrete plannen op tafel komen", besluit burgemeester Opstaele.

www.middelkerke.be

Metaalconstructeur investeert 10,6 miljoen in nieuwe site in Kortemark

De machine van Deprez loopt gesmeerd

Roel Jacobus, freelance journalist

Machinebouwer Deprez Construct verhuisde van Ichtegem naar een site van 6 ha in Kortemark, om de sterke ontwikkeling van het bedrijf te kunnen stroomlijnen. Daarmee is slechts één rem op de groei weggenomen, want het familiebedrijf zoekt 15 extra krachten door de grote vraag naar haar machines op maat voor toepassingen in voeding, bulk en recyclage.

Het voelt prettig aan: een licht en luchtig metaalatelier met hoge, witte muren en vensters op de omringende velden. "Het is voor niemand goed om 's winters een werkweek lang geen daglicht te zien. Dit was, samen met akoestiek en ergonomie, een groot aandachtspunt bij de inrichting van onze nieuwe ateliers", zegt **gedelegeerd bestuurder Johan Deprez** (60).

Echtgenote **Germana Breda** (57) beheert de financiële afdeling en sinds drie jaar is een van hun zonen, **Jeroen Deprez** (29), verantwoordelijk voor productie en uitrusting. Hij is master industrieel ingenieur elektromechanica, aangevuld met een master na master bedrijfseconomie.

Johan Deprez was bij de intercommunale **WVI** een bekend gezicht door zijn tien jaar lange speurtocht naar nieuwe bedrijfsgrond in of vlakbij Ichtegem. "Er was ruimte in Diksmuide en Oostende, maar ik wilde het belangrijkste kapitaal van ons bedrijf, de mensen, niet zo ver verplaatsen. In 2015 kochten we in Kortemark de site van onze toeleverancier **Opmetaal**, een schilderbedrijf voor metalen stukken. De Nederlandse eigenaar Venko wilde omwille van verliezen de activiteiten inkrimpen en Opmetaal zou de helft van de gebouwen van ons blijven huren. Helaas voor de medewerkers van Opmetaal stopte de firma na zes maanden helemaal."

Masterplan

De grotere ruimte komt goed van pas, vertelt **Jeroen Deprez**. "In Ichtegem zat alles vol. We hadden er 6.200 m² eigen terrein, met daarop 3.800 m² gebouwen. En we huurden 10.000 m² voor buitenopslag en parking. De site in Kortemark beslaat **6 hectare**. Een gebouw van 7.200 m² namen we meteen in gebruik, terwijl we een ander gedeelte van 9.200 m² volledig herbouwden." Deprez Construct investeerde **4 miljoen euro in de aankoop, 3 miljoen euro in (ver)nieuwbouw en 3,6 miljoen euro in een hoogtechnologisch machinepark**, waaronder een 3D-buizenlaser tot diameter 300 mm. Voor de opslag van de stalen profielen en kleine koopstukken is gekozen voor 12 m hoge automatische magazijnen. Daarnaast is een automatisch magazijn voor 1.400 palletten in aanbouw. Op het dak liggen 1.200 zonnepanelen. Er staan tijdelijke kantoren, in afwachting van de goedkeuring van een RUP dat toelaat om een geïntegreerd masterplan uit te voeren.

Complex en uniek

Ingenieur Johan Deprez werkte op de aankoopdienst van **Case New Holland** in Zedelgem toen hij in 1984 na zijn uren thuis in Zedelgem landbouwmachines op maat begon te ontwerpen en te bouwen. "In 1986 werd ik definitief zelfstandig en in 1992 verhuisden we naar Ichtegem, intussen met vijf medewerkers. We specialiseerden ons in *unicums*. Stap voor

stap groeiden we in transportinstallaties voor bulkproducten, zoals granen, zand en grind, complexe recyclageprojecten en gebruiksklare sorteer- en verpakkingsinstallaties voor aardappelen, uien en wortelen. Onze volautomatische realisaties in de voeding vind je in België, Nederland, Frankrijk, het VK, Spanje, Duitsland, Polen, de VS en Australië."

Stroomversnelling

In 2015 haalde de nv Deprez Construct met 44 mensen net geen 10 miljoen euro

omzet en werd een plan gemaakt om in 2020 met 63 mensen op 16 miljoen euro omzet te mikken. "Maar we kwamen in een stroomversnelling: in 2017 werkten we al met **65 mensen** en haalden we 20 miljoen euro omzet. Voor 2018 staan al voor 19 miljoen euro bestellingen genoteerd", zegt Johan Deprez. "In 2018 willen we het bedrijf verder optimaliseren en de interne organisatie structureel aanpassen aan de toegenomen activiteiten en toekomstperspectieven. Nu we plaats, kennis,

ervaring en marktvaart hebben, wordt onze groei alleen nog geremd door de moeizame zoektocht naar geschikte extra krachten. We hebben 15 vacatures, met als grootste flessenhals het gebrek aan ingenieurs voor 3D-ontwerp. Sinds jaar en dag integreren we met stages en eindwerkbegeleidingen jongeren in ons team."

www.deprez.be

Johan en Jeroen Deprez zijn met een investering van 10,6 miljoen gewapend voor de toekomst. (Foto ©Jan)

Eperon d'Or biedt Izegem nieuw toeristisch potentieel

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

Projectontwikkelaars die willen ontdekken hoe je een eigentijds museum combineert met een Huis van Economie en een toeristisch infopunt, trekken best even naar Izegem om inspiratie op te doen. Vorig jaar werd in de schoenen- en borstelstad het project Eperon d'Or opgeleverd, dat de drie hierboven vermelde functies combineert. Op amper een half jaar tijd lokte deze locatie al meer dan 18.000 bezoekers, tot grote tevredenheid van conservator Hilde Colpaert en haar team.

Eperon d'Or is een industriële erfgoedsite op de plaats waar in **1910** de gelijknamige schoenenfabriek verrees, die eind jaren 1920 zelfs hofleverancier zou worden. Uit trots voor die erkenning werd als blikvanger vooraan de fabriek een prachtig art-decogebouw neergepoot. De teloorgang van de Belgische schoenenindustrie luidde in 1967 het einde in van Eperon d'Or. In 1999 werd het gebouw beschermd en verkocht aan de stad.

Attractief binnenterras

"Zeven jaar later werd beslist om hier het borstel- en schoenenmuseum in onder te brengen", zegt **conservator Hilde Colpaert**. Zij opereert met een **team van 9 medewerkers**, waarvan 6 voltijds. "De aankoop, grondige restauratie en invulling van het museum waren samen goed voor een investering van **6 à 7 miljoen euro**, gespreid over een realisatieproces dat tien jaar duurde. De officiële opening vond plaats op 2 en 3 juni, maar de eigenlijke opening dateert van het eerste weekend van november 2017. Op die datum vierden de schoenenfabrikanten destijds het feest van hun patroonheilige, Sint-Crispijn.

Tijdens dat weekend alleen al mochten we 2.700 mensen ontvangen."

De restauratie van de kleuren en materialen van het gebouw gebeurde in nauw overleg met de dienst Monumenten en Landschappen. Toch werd voor een moderne insteek gezorgd.

Hilde Colpaert: "Bovenop het gebouw bouwden we het bezoekerscentrum. Dat ziet eruit als een gouden schoenendoos. In de achtergevel creëerden we een auditorium, waar bezoekers een korte

Conservator Hilde Colpaert van het eigentijds museum Eperon d'Or (foto's HOL).

www.eperondor.be

film zien over de ontwikkeling van de schoenen- en borstelindustrie binnen het kader van de industriële revolutie. Tussen het art-decogebouw en de productiehal van de voormalige fabriek kunnen bezoekers even verpozen op het aangename binnenterras."

Dankzij de architecturale ingrepen kan het gebouw drie functies groeperen. Naast de collecties van het schoenen- en borstelmuseum, vind je er ook het toeristisch infopunt van de stad Izegem en het Huis van de Economie, dat fungeert als aanspreekpunt voor ondernemers.

Hilde Colpaert: "Op die manier linken we de industrie en de ambacht uit het verleden aan de economie van vandaag."

Sociaal-economisch luik

Binnen het museum is veel ruimte voor beleving en interactie. Bezoekers kunnen er letterlijk schoentjes passen, de bovenleders van een schoen in elkaar proberen te knutselen, voelen aan borstelmateriaal en zelf een kleine bezem maken. "We integreerden ook een ledermodule, met alle mogelijke informatie over het materiaal zelf en het looiproces. Er is ook veel informatie over het sociaal-economische luik: zo leren bezoekers alles over het begin van de verzuiling, met de voorbodes van de latere vakbonden, en hoe de arbeiders destijds hun vrije tijd invulden", besluit Hilde Colpaert.

Het museum in de **Prins Albertlaan 5 in Izegem** is dagelijks open van 13.30 tot 17.30u, behalve op maandag.

CHAUSSURES
Eperon & Co.

CHAUSSURES
Eperon & Co.

KU Leuven verrijkt Brugge met universitaire campus

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

KU Leuven, de grootste universiteit in ons land, opende bij de start van het nieuwe academiejaar 2017-2018 een nagelnieuwe campus in het Brugse stationskwartier. Deze investering van 20 miljoen euro biedt al meteen 800 studenten een hoogwaardig studieplatform. Er werken 90 stafleden (docenten en overige personeelsleden). Met dit project maakt Brugge zijn oude vurige droom als 'universiteitsstad' waar.

Eind juni 2018 studeren de eerste **masters industriële wetenschappen** af in Brugge. Dat gebeurt onder de vleugels van de KU Leuven, met als nieuwe naam **KU Leuven Campus Brugge**.

Een historisch wapenfeit voor de Breydelstad, maar ook voor de onderwijs-geschiedenis van heel West-Vlaanderen. Na de Bologna hervormingen voor het hoger onderwijs in de EU nam KU Leuven in 2013 de masteropleidingen

industriële ingenieur en revalidatiewetenschappen en kinesitherapie over van de toenmalige Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende (KHBO).

In september 2017 namen deze academische opleidingen hun intrek in het nieuwbouwcomplex van KU Leuven aan de Spoorwegstraat in Sint-Michiels-Brugge.

Een 400-tal ingenieursstudenten verhuisden vanuit de campus in

Oostende en kregen het gezelschap van 160 studenten revalidatiewetenschappen en kinesitherapie, die voorheen nog onderdak hadden in de Brugse campus van Vives.

Daarnaast maakten ook nog eens een 200-tal studenten van de professionele bacheloropleidingen Elektromechanica en Elektronica-ICT van de hogeschool VIVES de overstap mee vanuit Oostende.

Compact volume

Het imposante nieuwe gebouw van KU Leuven Campus Brugge, aan de achterkant van het Brugse station, verrees op de site waar voorheen het oude KHBO-gebouw 'Het Glazen Kot' stond. Het bouwwerk beslaat een grondoppervlakte van 2.200 m² en heeft een totale vloeroppervlakte van 12.500 m², verdeeld over zeven bouwlagen. De nieuwe onderwijs- en onderzoekscampus beschikt onder meer over 16 grote labo's, 26 leslokalen, een auditorium, een studentenrestaurant en een open leerruimte. Dit geheel staat voor een investering van **20 miljoen euro**. De locatie is goed bereikbaar en maximaal ontsloten qua openbaar vervoer.

Abscis Architecten uit Gent tekende (na een wedstrijd) het ontwerp uit en het alomtegenwoordige **Artes-Depret**

uit Zeebrugge opereerde als hoofdaannemer. De leslokalen zijn gegroepeerd in een zeer compact volume met drie bouwlagen, boven op een labogebouw. Tussen deze twee volumes bevindt zich de 'public layer': een transparante bouwlaag met de meest publieke functies, het studentenrestaurant en de aula. Qua materialen is gekozen voor wit gepolijst beton met schuingeplaatste dagkanten. Dit omwille van de architectonische expressie en de contrastwerking bij belichting en beschaduwing en een optimale oriëntatie ten opzichte van de zon.

Sterke interactie met de regio

Professor Piet Desmet, vicerector KU Leuven voor Campus Kulak Kortrijk en academisch beheerder van Campus Brugge: "Meer dan ooit is de KU

Leuven aanwezig in West-Vlaanderen. Beleidsmatig zitten we volledig op de lijn van Leuven en we koesteren die verticale band ook. Met de nieuwe campus in Brugge zetten we tegelijk in op de horizontale as Kortrijk-Brugge. Beide campussen hebben een eigen profiel en eigen identiteit, maar verdere samenwerking is opportuun. De eerste samenwerking is er, bijvoorbeeld binnen Europese EFRO-dossiers. We kunnen professoren en opleidingsonderdelen delen, multicampusonderwijs verder faciliteren, gezamenlijk onderzoek opzetten of zelfs samen programma's rond internationalisering initiëren. Dit alles gebeurt vanzelfsprekend best in een sterke interactie met de regio."

www.kuleuven.be/campus/campusbrugge

KU Leuven investeert fors in campus KULAK Kortrijk

KU LEUVEN **kulak**

Kortrijk zet haar imago van studentenstad de komende jaren nog extra in de verf. Dit imago dankt het onder meer aan stevige inspanningen van KU Leuven in de campus KULAK. De voorbije drie jaar werd al voor 7,7 miljoen euro geïnvesteerd, voor 2018 is nog eens ongeveer 1,75 miljoen euro voorzien.

Tussen 2014 en 2017 maakte de universiteit 2,7 miljoen euro vrij voor investeringen in de onderwijsinfrastructuur. "We hebben onder meer het labo Anatomie en het Biomedisch Leercentrum grondig vernieuwd, voor 270.000 euro", zeggen **campusdirecteur Jan Verhamme** en **vicerector Piet Desmet**. "Daarnaast maakten we werk van de uitbreiding van de bibliotheek, Hal A en het onderwijssecretariaat, voor een bedrag van 1.160.000 euro. Bovendien vond een renovatie plaats van de onderwijspractica voor Wetenschappen & Technologie en

Biomedische Wetenschappen. Kostprijs 1.240.000 euro."

De nieuwe **residentie Spoelberg** aan de Maandagweg (verblijfplaats van 103 studenten) soupeerde het grootste budget op: 5 miljoen euro. Ze kwam in de plaats van het oude gebouw van residentie De Groene Mote, dat dateerde uit de jaren '70 van de vorige eeuw.

Jan Verhamme: "Dit jaar renoveren we het groot auditorium Stijn Streuvels en de bestaande onderzoeksinfrastructuur, in het kader van de onderzoeksgroepen

Nieuwe Materialen en Voeding. De budgetten hiervoor bedragen respectievelijk 500.000 en 950.000 euro. We voorzien ook 100.000 euro voor de omvorming van Inkomhal B tot een 'learning community' en 200.000 euro voor de herinrichting van de toegang tot campus KULAK. Dit impliceert onder meer de heraanleg van parking A en een betere toegang voor voetgangers en fietsers."

BVC

VEG-i-TEC wordt baken voor de voedings- en agro-industrie

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

Universiteit Gent campus Kortrijk opent medio 2020 een nieuw onderzoeksgebouw voor de voedings- en agro-industrie. Dit eerste luik van het Europese project VEG-i-TEC omvat een investering van 7,5 miljoen euro.

De stap van onderzoeksfase naar implementatie van technologische innovaties is bij bedrijven vaak nog te groot of te complex. Hierdoor raken veel resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet op de bedrijfsvloer. VEG-i-TEC wil hierop inspelen door een proeftuin op te zetten voor voedingsbedrijven met de intentie om innovatie te stimuleren, te realiseren en te implementeren. VEG-i-TEC zal proefinstallaties ter beschikking stellen voor toegepast onderzoek, training en demonstraties (living lab). Daar moeten nieuwe technologische ontwikkelingen van komen en moet ook de expertise van verschillende kennisinstellingen verzameld worden. Die expertise staat niet enkel ter beschikking voor bedrijven, we gebruiken ze ook in de opleidingen van (ingenieurs)studenten. VEG-i-TEC past ook volledig binnen

het speerpuntclusterbeleid AgriFood gedefinieerd door **Flanders'FOOD** en mee gedragen door de **West-Vlaamse Fabriek voor de Toekomst Voeding**.

VEG-i-TEC verwijst naar verschillende (Europese) projecten, maar ook naar een onderzoeksgebouw voor industrieel toegepast onderzoek en ontwikkeling. Dit niet enkel op laboschaal maar ook uitgebreid naar een semi-industriële schaal rond verwerkingsprocessen van groenten en aardappelen en energie- en watermanagement in de agro-voedingsindustrie.

Het nieuwe gebouw in **Kortrijk** zal klaar zijn tegen augustus 2020 en bestaat uit twee hallen:

- één voor proces- en afvalwaterbehandeling in de brede zin en specifiek voor de hele (voedings)industrie;

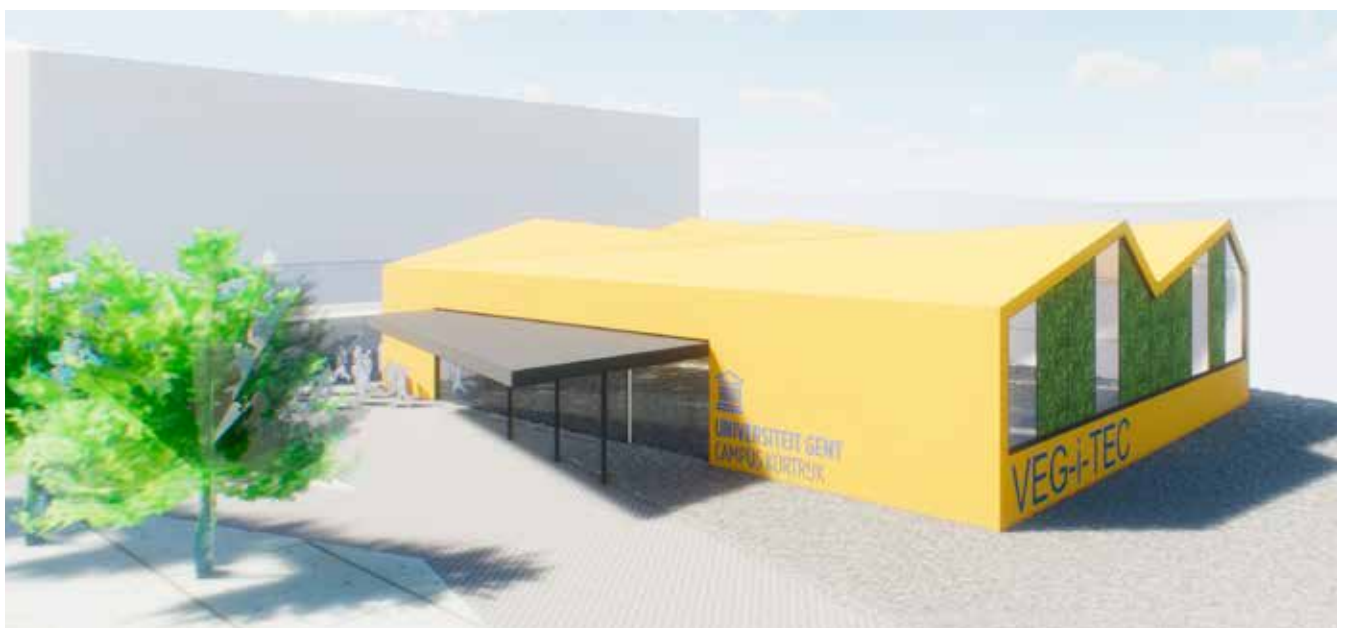
- één voor de verwerking van groenten en aardappelen, van geoogst tot en met verpakt product in een (semi-)continue proceslijn, waaraan modulaire, mobiele installaties voor waterbehandeling kunnen aangesloten worden.

Er is ook stockeerruimte bij diverse temperaturen mogelijk; alsook een fermentatieruimte voor solid state en (fed)batch fermentoren en een ondersteunend analytisch/microbiologisch labo.

www.ugent.be/vegitec

UNIVERSITEIT GENT
CAMPUS KORTRIJK

Logflow leidt (West-)Vlaamse investeringskoorts in goede banen

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

De economie boomt en de investeringen nemen een hoge vlucht. Logflow uit Loppem zet als logistiek consultant en gespecialiseerd projectcoördinator zijn schouders onder het welslagen van complexe investeringen in magazijnen en opslaginfrastructuur. Het buitenbeentje in de consultancywereld kent een groeiversnelling met een team van nu al 23 medewerkers.

Eric Vandenbussche, gedelegeerd bestuurder van Logflow nv: "Wij zijn geen aannemer of architect en we verkopen niks - ook geen software. Onze missie bestaat uit uittekenen en nauwgezet opvolgen van het hele traject van investeringen van logistieke en productiebedrijven in nieuwe magazijnen of in de optimalisering van hun logistieke processen. We waken erover dat iedere vierkante meter ruimte, maar ook iedere schakel in zo'n proces, optimaal wordt benut. We doen dat compleet onafhankelijk van de leveranciers en altijd vanuit een eigenzinnige maar sterk onderbouwde invalshoek. We zijn in ons land vrij uniek in wat we doen. Ik durf stellen dat we met onze expertise en aanpak voor de klant een ruimte- en efficiëntiewinst genereren van gemiddeld 30%."

Marketingmedewerker Henk Deloof en bedrijfsleider Erik Vandenbussche van Logflow (foto Jan).

De oprichter van Logflow weet waarover hij spreekt. Hij was voorheen 20 jaar lang aan de slag bij industriële en logistieke reuzen als Philips, Outboard Marine en Katoennatie, vooraleer hij in 2000 zijn eigen firma gestalte gaf. De eerste vaste medewerker kwam pas aan boord in 2011. Vandaag steunt het nichebedrijf al op een team van 23 ingenieurs, informatici en logistiek specialisten. Vorig jaar realiseerde het een omzet van 3 miljoen euro. De uitvalsbasis van dit West-Vlaamse 'kenniscentrum voor logistiek' is het woon- en kantoren-complex Lophem Gardens in Loppem.

Henk Deloof, marketingmedewerker: "Onze grote troef is dat we alle kennis in

huis hebben rond de drie vitale aspecten van een logistieke investering of transformatie: warehousing, informatica en automatisatie. Bij de realisatie van het nieuwe bedrijfsgebouw van confectiespecialist **Dassy** in de Pathoekeweg in Brugge in 2016, gingen we nog een stapje verder, want we selecteerden er de nieuwe logistiek medewerkers die het bedrijf kwamen versterken."

De lijst met klantenreferenties van Logflow is indrukwekkend. Vorig jaar was de logistiek specialist onder meer betrokken bij de realisatie van 12 nieuwe hoogbouwmagazijnen in zeer uiteenlopende sectoren. Het volume

aan investeringsprojecten is momenteel zo hoog dat ze in Loppem nog amper kunnen volgen. In 2016 opende een filiaal in Zandhoven om ook de provincies Antwerpen en Limburg te benaderen. De toename aan opdrachten uit Noord-Frankrijk (10% van de omzet in 2017) vertaalt zich in een nieuwe vestiging in de regio Rijsel begin 2019.

Het doel is om in de komende 2 jaar uit te groeien tot een internationaal team van 40 consultants.

www.logflow.be

Investing van 50 miljoen transformeert Howest tot kennishoeksteen

Nick Vanderheyden, freelance journalist

Howest staat aan de vooravond van een gedaanteverwisseling. Via een investeringsbedrag van circa 50 miljoen euro centraliseert de hogeschool tegen 2023 de activiteiten in zowel Brugge als Kortrijk aan het station. Als rode draad in een toekomstgericht opleidingsaanbod zoekt de kennisinstelling daarbovenop versterkende partnerschappen met industrie en private actoren. Deze opmerkelijke combinatie stelt de West-Vlaamse hogeschool bovendien in staat om zich te profileren als hoeksteen van de twee West-Vlaamse kennissteden.

Het gaat goed met de Hogeschool West-Vlaanderen. Einde 2017 behaalde ze met haar opmerkelijke opleiding **Digital Arts and Entertainment (DAE)** de internationale 'The Rookies' award van beste school ter wereld in game-ontwikkeling. Het daarvoor ingerichte 'The Level'-gebouw in de Botenkopersstraat

in Kortrijk is nu al te klein voor de **850 studenten** (waarvan een **150-tal internationale studenten**). In de nabije toekomst plant de onderwijsinstelling daarom de bouw van **'The Next Level'** op de aanpalende site van 7.000 m².

Tom Delmotte, diensthoofd communicatie en pr: "Met dit gebouw

vangen we enerzijds de verwachte boom van de opleiding op, terwijl we anderzijds samen met de industrie een belevingscentrum rond virtual en augmented reality uitbouwen. Vooralsnog zijn hiervoor gesprekken aan de gang met het **OCMW van Kortrijk**, dat eigenaar is van de grond."

Een digitale architectuurfoto van de nieuwe campus die Howest wil realiseren in de stationsbuurt Kortrijk Weide (foto architect Thomas Rau)

Kortrijkse centralisering

Nog straffer nieuws is er omtrent de site Karel de Goedelaan. Tegen 2020 verbindt de hogeschool daar een nieuwbouw met het bestaande moedergebouw. Een investering van circa **20 miljoen euro** moet er resulteren in een open, groene campus. Het ontwerp van de **Nederlandse architect Thomas Rau** valt op door hoe het omgaat met de energetische en ecologische vereisten van de bouwheer. Daarnaast wordt de eerste bouwlaag ondergronds ingericht, zodat het gebouw van om en bij de **6.000 m² oppervlakte** en **16 meter hoogte** niet als mastodont aanvoelt.

Tom Delmotte: "Na een vertraging door het protest van een aantal buurtbewoners die zich zorgen maken over een mogelijke verhoogde parkeerdruk, vat hoofdaannemer **Monument Vandekerckhove** de bouw aan in maart 2018. We verwachten het gebouw in september 2020 in gebruik te kunnen nemen. De uitbreiding laat vervolgens de verhuis toe van de circa 750 studenten die momenteel les volgen aan de campus Kapel ter Bede en in tijdelijke faciliteiten in de Buda-fabriek."

Operatie Brugge

Tegen 2023 moet de gedaanteverwisseling van Howest rond zijn. Dat jaar opent de onderwijsinstelling haar open, groene campus aan het station in Brugge. Een investeringstraject dat bijzondere gelijkenissen vertoont met de Kortrijkse tegenhanger.

Tom Delmotte: "Beide projecten zijn goed voor een besteding van om en bij de 20 miljoen euro, worden ingericht in een gelijkaardige omgeving en zullen circa 3.500 studenten huisvesten. Het onderscheid ligt in de aanpak van beide trajecten. Terwijl we in Kortrijk uitgaan van een nieuwbouw, plannen we in Sint-Michiels-Brugge de verbinding van twee bestaande gebouwen. Enerzijds is er het huidige, verouderde, moedergebouw in de Rijselstraat 5, dat we via een groene slinger verbinden met

Binnenzicht van de nieuwe campus die Howest wil realiseren in de stationsbuurt Kortrijk Weide (foto architect Thomas Rau)

het aangekochte **Proximus-gebouw** aan de overkant van het Brugse station. Het Proximus-gebouw huisvest momenteel de opleiding toegepaste architectuur. Proximus zal het pand vermoedelijk eind dit jaar volledig vrijmaken. Tegen dan zou er ook een concreet masterplan voor de herontwikkeling van de site Rijselstraat zijn. Hiervoor ontvingen we eind vorig jaar in totaal acht kandidaturen."

Samenwerking als rode draad

De nieuwe campusomgeving in Brugge betekent dat het prachtige, historische gebouw van de normaalschool in de Sint-Jorisstraat in de Brugse binnenstad op termijn leeg komt te staan. Nu al staat het gebouw te koop, zonder dat er echt haast bij is. "We kijken vooral uit naar de perfecte match met privé-initiatieven

en zijn vragende partij om linken te leggen met onze opleidingen. Een congrescentrum bijvoorbeeld, waarvoor onze opleiding Officemanagement een versterking kan zijn. Of een woonzorgcentrum met stageplaatsen voor onze opleiding Verpleegkunde."

Een dergelijke zoektocht naar partnerschappen met privé en industrie vormt de rode draad in het toekomstbeeld van Howest. Zo realiseerde de hogeschool eerder al samen met Sport Vlaanderen, de Provincie en stad Brugge een **sportinnovatiecampus** aan het Julien Saelens sportpark nabij de Brugse ring. Een investering van 2,5 miljoen euro.

www.howest.be

Investeringsgolf bij VIVES goed voor 21,5 miljoen euro

Studentendorp creëren in de stad

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

Wil je hogeschoolstudenten een goede opleiding kunnen bieden, dan zullen zij vanuit de arbeidspraktijk al goed vertrouwd moeten zijn met de innovaties in hun studiegebied.

Dat beseft **Joris Hindryckx, algemeen directeur van VIVES** als geen ander. De West-Vlaamse hogeschool is daarom bezig met een heuse investeringsgolf met focus op opleidings- én studentenfaciliteiten. Waarde: minstens 21,5 miljoen euro. Vooral in Kortrijk ondergaat de infrastructuur van VIVES een ware metamorfose.

De campus van VIVES in **Kortrijk** kent een jaarlijkse natuurlijke groei van 5 procent nieuwe studenten. Daar komen sedert september 2017 in een gefaseerde beweging een **duizendtal studenten** bij, door de integratie van **campus Tielt** in campus Kortrijk.

Joris Hindryckx: "Het gaat om bachelorstudenten die de opleidingen **kleuteronderwijs en lager onderwijs** volgen. Om die opleidingen optimaal te laten plaatsvinden, bouwen we vlakbij het gebouw waar ons studiegebied

sociaal-agogisch werk gehuisvest is (het voormalige IPSOC), aan de Doorniksesteenweg, een **nieuwbouw (zie foto 1)**. Een investering van **9 miljoen euro**. Het is de bedoeling dat de bouw in 2018 begint, om het gebouw op 1 september 2019 in gebruik te kunnen nemen. De site in Tielt is verkocht aan het lokale secundair onderwijs."

Vlashedoeve Kortrijk

In Kortrijk investeert VIVES op verschillende locaties in een moderne infrastructuur. Zo kocht de hogeschool

een aantal jaren geleden de **Vlashedoeve**, het voormalige Vlasmuseum in de Etienne Sabbelaan. Ze richtte die in als ruimte voor de onderzoeksdienst én voor start-ups (**zie foto 2**). Ook docenten die een spin-off-activiteit uitoefenen die aansluit bij hun opleidingsopdracht binnen VIVES, kunnen sinds november 2017 in het **VIVES Innovation Center (VIC)** terecht. "Die ruimtes zijn niet exclusief voor start-ups die in de schoot van VIVES het levenslicht zagen, we willen daar niet in differentiëren", aldus Joris Hindryckx.

Foto 1. Digitaal ontwerp van de nog te bouwen nieuwe campus voor de opleiding kleuter- en lager onderwijs aan de Doorniksesteenweg in Kortrijk. Een ontwerp van het architectenbureau AVDK uit Heule. (foto VIVES)

Foto 2. Het voormalige Vlas- en Kantmuseum in Kortrijk werd helemaal gerenoveerd en omgevormd tot Vives Innovation Center. (foto HOL)

Foto 3. Nieuwbouwproject The Cloud in de Doorniksesteenweg in Kortrijk biedt plaats aan de 'classrooms of the future'. (Foto HOL)

Het voormalige naburige **Kantmuseum** werd omgedoopt tot biotoop voor studenten die de **opleiding Wellbeing- & Vitaliteitsmanagement** volgen, een opleiding waar VIVES drie jaar geleden mee startte. "Deze site is nog niet volledig afgewerkt. Er zijn onder meer een sauna en een hamam

in ondergebracht, als instrument voor therapeutische behandeling voor speciale doelgroepen. Het is namelijk de bedoeling dat deze plek fungeert als 'leerbedrijf': een locatie waar docenten en derdejaarsstudenten binnen het kader van hun opleiding diensten kunnen leveren aan een reëel publiek."

”

VIVES biedt zoveel meer aan dan zogenaamde 'zachte' opleidingen."

Algemeen directeur Joris Hindryckx

VIVES kocht de site met de beide gebouwen in 2010 van Stad Kortrijk voor 1 miljoen euro, de herinrichting kostte circa 3 miljoen euro. "Dit gebouw bevindt zich op de as met andere leerinstellingen, zoals KULAK en Syntra West. Het sluit aan bij onze gezamenlijke ambitie om naar een geïntegreerde campus te gaan, waar we de volledige leerladder visualiseren voor alle mogelijke doelgroepen van studenten: basisonderwijs, humaniora, hoger onderwijs en naschoolse opleidingen."

The Cloud

Bij heel wat mensen leeft de perceptie dat VIVES vooral zachte opleidingen aanbiedt. Opleidingen als Toegepaste Informatica, Elektronica & ICT, Maatschappelijke Veiligheid, Elektromechanica, Autotechnologie, Ecotechnologie, Energietechnologie, Ontwerp- en productietechnologie, Zorgtechnologie, Luchtvaarttechnologie en Bouw, illustreren evenwel dat dit vooroordeel niet klopt.

"De opleiding Toegepaste Informatica bevindt zich gevoelsmatig ergens tussen de zachtere opleidingen en de meer technologisch georiënteerde richtingen. Daarom hebben we met 'The Cloud' centraal op onze site in Kortrijk in de Doorniksesteenweg een nieuw gebouw neergepoot, waar enkele 'classrooms of the future' zijn ondergebracht.

De faciliteiten staan ook open voor andere opleidingen met een link naar technologie." (zie foto 3). Dit gebouw, in gebruik genomen bij de start van het academiejaar 2016-2017, staat voor een investering van 4 miljoen euro.

The Cube

Op de hoek van de Doorniksesteenweg en de Universiteitslaan investeerde VIVES in **The Cube**. Deze moderne eyecatcher heeft ook een hoge functionele waarde. "Voorlopig huren we dit gebouw, maar de PPS-contracting om het te kopen is in gang gezet. De invulling van het gelijkvloers moet nog gebeuren.

Op de eerste verdieping is een studentenrestaurant voorzien, daarboven bevinden zich twee auditoria.” (zie foto 4) Aansluitend op de hoofdcampus van VIVES huurt de onderwijsinstelling 120 studentenkoten van **projectontwikkelaar ION**, om die weer door te verhuren aan studenten. “Naast een studentenresidentie bestaat dit complex ook uit een café, een fuifzaal en een filiaal van Standaard Boekhandel. Dit gebouw is in gebruik sinds dit academiejaar. Voor de studenten die hier een kot betrekken, is het handig dicht bij diverse faciliteiten te zitten.”

Maaklab

Op het einde van het academiejaar 2016-2017 opende de hogeschool aan de Universiteitslaan een gerenoveerd gebouw van het vroegere VHTI, dat dankzij een investering van 1 miljoen euro uitgroeide tot een **Maaklab**. “Hier brengen we studenten uit de technische en IT-opleidingen samen om innovatieve projecten uit te werken. Deze leeromgeving is een kruisbestuiving tussen verschillende studiegebieden en de industrie. Bedrijven kunnen er terecht voor dienstverlening op maat. We werken er onder meer aan prototyping, 3D-printing en kunststofverwerking.”

Ook investeringen in Brugge

Naar analogie met dit Maaklab maakte VIVES 1 miljoen euro vrij voor de creatie van een Zorglab op haar site in **Brugge (Xaverianenstraat)**. “Hier brengen we de zorgopleidingen samen. Naar analogie met het concept van ‘werkplekieren’ creëren we er onder meer **thuiszorg- en ziekenhuissituaties**, waarin de studenten hun competenties kunnen aanscherpen. Ook Kind en Gezin houdt consultaties in dit typische voorbeeld van toegepast en simulatieonderwijs. Sinds februari 2018 is dit Zorglab in gebruik.”

Nog op de site in Brugge nam VIVES medio december een nieuw gebouw voor de **dienst studentenvoorzieningen (STUVO)** in gebruik. De hogeschool

Foto 4. De moderne eyecatcher The Cube met zijn studentenrestaurant en twee auditoria, heeft ook een hoge functionele waarde. (foto HOL)

Foto 5. VIVES huurt nabij zijn hoofdcampus 120 studentenkoten van projectontwikkelaar ION en verhuurt die door aan zijn studenten. (foto HOL)

Foto 6. VIVES nam eind 2017 in Brugge een nieuwe infrastructuur voor zijn dienst studentenvoorzieningen (STUVO) in gebruik, een investering van 2,5 miljoen.

creëerde er op het gelijkvloers een aangename ontmoetingsruimte voor studenten. Op de eerste verdieping zijn kantoren voorzien voor de STUVO-medewerkers. De tweede etage omvat een aantal vergaderlokalen, die ook door andere diensten en studiegebieden kunnen worden gebruikt. Met deze

investering is een bedrag van **2,5 miljoen euro** gemoeid. Het gebouw bevindt zich op de as naar het hoofdgebouw van VIVES en zal ruimtelijk communiceren met de toekomstige stedelijke sportfaciliteiten aan de overzijde van de straat.”

Vastgoedontwikkelaar ION heeft 38 lopende projecten

Binnensteden versterken met aantrekkelijke architectuur

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

Het gaat hard voor **ION**. Onder meer in diverse West-Vlaamse projecten - goed voor de helft van de portefeuille - zet de projectontwikkelaar uit **Waregem** zijn visie over 'wonen, leven en werken in de toekomst' kracht bij.

Zaakvoerder Davy Demuyck verduidelijkt de ION-filosofie en staat stil bij de belangrijkste uitdagingen van en gevoeligheden voor een projectontwikkelaar.

Waarop ligt de klemtoon bij de projecten van ION?

Davy Demuyck: "Wij vinden het erg belangrijk om echt mooie projecten neer te zetten. Daarmee willen we een antwoord bieden op talrijke minder esthetische realisaties die in de jaren

1960 tot '80 werden gebouwd, toen de klemtoon vaak op snelheid en efficiëntie lag. Die aspecten blijven vandaag vanzelfsprekend ook belangrijk, maar wij leggen echt de klemtoon op vooruitstrevende architectuur. Nieuwe projecten moeten namelijk niet alleen

een meerwaarde bieden voor de bewoners zelf, maar mogen voor de hele omgeving aantrekkelijk zijn. Daarom werken we ook graag samen met studie bureaus die eveneens moderne ideeën over de invulling van vastgoed koesteren. Zo slaan we voor project **De**

Kristof Vanfleteren en Davy Demuyck realiseren de helft van hun ION-projecten in West-Vlaanderen (Foto HOL).

Waregem Business Park wordt medio 2018 operationeel (foto ION).

Groening in Roeselare de handen in elkaar met het **Noorse architectenbureau Snohetta**, want Scandinavië vertolkt op het vlak van progressieve architectuur echt een voorbeeldfunctie.”

Hoe belangrijk is de West-Vlaamse markt voor jullie projecten?

“West-Vlaanderen is sinds jaar en dag een bloeiende markt voor vastgoed, we realiseren er zowat de helft van onze projecten. De kust is een enorme troef, maar daarnaast heerst er een ondernemende dynamiek in tal van steden: Waregem, Kortrijk, Roeselare, Nieuwpoort, Knokke, Veurne et cetera.”

Op basis waarvan bepalen jullie je projectkeuze? Is die bijvoorbeeld afhankelijk van het type vastgoed, zoals economisch of residentieel vastgoed?

“We onderzoeken jaarlijks circa 400 projecten en kopen er een tiental effectief aan. Dit gebeurt op basis van een grondige analyse van de mogelijkheden van het specifieke project. We stellen ons altijd de vraag welk product op deze locatie in de huidige markt ontwikkeld kan worden en aan welke prijs het verkocht of verhuurd kan worden. Dat doen we in heel België, met projecten in alle Vlaamse provincies (behalve Limburg), Brussel en Henegouwen. Naast residentieel vastgoed (alle types waar je een bed

in kunt plaatsen), ontwikkelen we ook commercieel vastgoed (winkels, kantoren, industrieel/logistiek vastgoed

De vraag naar lokale, kwalitatieve kantoorprojecten groeit door de toenemende fileproblematiek.

Davy Demuyck

en infrastructuur). Sinds vorig jaar hebben we met ‘vastgoed op maat’ een derde pijler. In deze ‘build to suit’-formule ontwikkelen we voor vooruitdenkende klanten die willen kopen of huren en die een goed idee hebben over waar ze binnen twee jaar gehuisvest willen zijn, een ontwerp dat helemaal op hun behoeften inspeelt.”

Welke specifieke uitdagingen brengt appartementenbouw met zich mee?

“Essentieel is om al in een vroege fase met alles rekening te houden. Zo laten we voor het project ‘Waterfront’ in Waregem, waar we onder meer twee woontorens realiseren, een windstudie uitvoeren door een Nederlands studie bureau, omdat onze noorderburen veel meer ervaring hebben over welke impact de wind op hoogbouw kan

Suikerpark Veurne

hebben. Zo kunnen we de overlast van wind voor bewoners en bezoekers tot het minimum beperken.

Hoewel we in diverse projecten ook echte verkavelingen met ‘traditionelere’ woningen uittekenen, verwachten we dat de populariteit van appartementen nog zal stijgen. Niet alleen bij ouderen, ook bij jonge gezinnen, zelfs met kinderen. Hoewel voor veel mensen het ideaalbeeld van een open woning op de boerenbuiten overeind blijft, wordt dat almaar minder realistisch. Het binnenstedelijk weefsel versterken en aantrekkelijker maken, zal ervoor zorgen dat een groeiend aantal mensen weer in dynamische (kleinere) steden met een attractief centrum zal willen wonen.”

Hoeveel vrijheid heb je als projectontwikkelaar als je een site uittekent?

“Indien het om een wedstrijd gaat, heb je als projectontwikkelaar weinig te kiezen:

de wedstrijdjury beslist, aan de hand van het bestek, welke specifieke invulling aan de site wordt gegeven. Uiteraard kun je de architectuur wel bepalen. Omdat er

Parkeerruimte is voor projectontwikkelaars vaak een verliespost.”

nog weinig onontgonnen ‘green fields’ zijn, komen er almaar meer realisaties op ‘brownfields’, die zich vaak kenmerken door een versplinterde eigendomsstructuur. Grootschalige projecten worden vaak via een wedstrijdprocedure in de markt gezet. Omdat een sterk team noodzakelijk is om de jury te overtuigen, doen wij vaak een beroep op partners, zodat we de knowhow van diverse bedrijven kunnen samenvoegen. Je leert ook altijd iets bij van de partners met wie je samenwerkt.”

Cruciaal bij diverse projecten is voldoende parkeerruimte te voorzien. Waarmee dienen jullie op dat vlak rekening te houden?

“Als bij de invulling van een site parkeerruimte verloren gaat, moet je ter compensatie extra ruimte voorzien, bijvoorbeeld door een parkeergebouw op te trekken. Parkeerruimte is voor projectontwikkelaars vaak een verliespost. Het is evenwel noodzakelijk om de parkeernorm te respecteren en de leefbaarheid hoog te houden. Door de evolutie van mobiliteit - steeds meer gezinnen zullen evolueren naar minder auto's en een duurzamere mobiliteit, onder meer door carpooling - verwachten we dat de behoefte aan parkeerruimte in de toekomst zakt. Tegelijk merken we dat de groeiende fileproblematiek meer vraag genereert naar lokale, kwalitatieve kantoorprojecten.”

www.ioncoloradorealestate.com

Suikerpark Veurne is één van de grootste herbestemmingsprojecten in West-Vlaanderen (Foto ION).

Drie om te zien

ION werd in 2011 opgericht door **Davy Demuynck, Kristof Vanfleteren** en **Paul Thiers**, tevens de drie zaakvoerders. Het team telt vandaag **42 mensen**. De portfolio van ION bevat momenteel **38 lopende projecten met een gezamenlijke waarde van circa 800 miljoen euro**. We pikken er drie prestigieuze realisaties in West-Vlaanderen uit.

- **Waregem Business Park:** 5 alleenstaande kantoorgebouwen met een eigen identiteit, die toch samen een geheel vormen
 - Bruto bouwoppervlakte: 11.261 m². Terreinoppervlakte: 10.627 m²
 - Vanaf eerste verdieping: kantoorruimtes
 - Gelijkvloers: gespecialiseerde retail
 - Ligging: op 900 m van af- en oprit E17
 - Totale investering: circa 30 miljoen euro
 - Timing: oplevering medio 2018
- **De Groenling Roeselare:** mix van residentiële appartementen en kantoren
 - Bouwoppervlakte: circa 17.500 m²
 - Locatie: Stationsdreef en Stationsplein
 - Aantal entiteiten: nog te bepalen in functie van herwerking vergunning
 - Jointventurepartner: De Steenoven
 - Totale investering: 45 miljoen euro
 - Timing: wachten op vergunning
- **Suikerpark Veurne:** WOW-project (wonen, ontspannen en werken)
 - Bouwoppervlakte: 49 ha
 - Doelstelling: 15 ha natuurpark, 16 ha duurzaam bedrijventerrein, 18 ha multifunctioneel gebied met circa 450 woningen, kleinhandel, stadspark, recreatieve vijver, woontoren en wijkplein. Dit laatste deelgebied van de voormalige Suikerfabriek heet Suikerpark.
 - In samenwerking met WVI en stad Veurne
 - Totale investering: 100 miljoen euro
 - Timing: eerste spadesteek najaar 2018.

Boekenhuis Theoria scoort met concept dat gebaseerd is op beleving

Ontmoetingsplaats met een aangenaam buikgevoel

Bart Vancauwenberghe, freelance journalist

In een tijdperk dat de lokale onafhankelijke boekhandel (volgens nogal wat doemdenkers) met uitsterven is bedreigd, investeren boekenliefhebbers en ondernemers Pascal Vandenhende en Annemie Bernaerts in de transformatie van het oude casinogebouw in Kortrijk tot een boekenoase en favoriete ontmoetingsplaats.

Soms heeft een carrière verse zuurstof nodig. Dat beseften **Pascal Vandenhende** en echtgenote **Annemie Bernaerts** ruim zes jaar geleden. Beide boekenliefhebbers wilden oorspronkelijk een eigen onafhankelijke boekhandel oprichten in Kortrijk, tot ze vernamen dat vaste waarde **Boekenhuis Theoria** een nieuwe zaakvoerder zocht. Drie maanden later was de overname een feit. Boekenhuis Theoria bestaat 48 jaar en was tot begin 2017 gevestigd in een huurpand van de Onze-Lieve-Vrouwstraat in Kortrijk. Onder meer omdat de eigenaar het pand wou verkopen en er geen consensus over de prijs werd bereikt, gingen Pascal en Annemie op zoek naar een pand dat ruim genoeg was en enige grandeur uitstraalde. "Toen we vernamen dat het historische casinogebouw op het Casinoplein te koop stond, dienden we bij de stad een dossier in om het te verwerven. Ons dossier voldeed 100 procent aan drie verwachtingen: de prijs (1,25 miljoen euro), een culturele ontmoetingsplaats creëren en vijf dagen per week toegankelijkheid voor het brede publiek. Begin januari 2017 zijn we erin getrokken, mijn echtgenote en ik wonen in het aanpalende pand", stipt Pascal aan.

Geklasseerd gebouw

Het casinogebouw, op wandelafstand van het treinstation van Kortrijk, is de voormalige pleisterplaats van VOKA en andere werkgeversorganisaties.

De nieuwe eigenaars investeerden nog zowat 250.000 euro om het beschermde pand in te richten als stijlvolle boekenwinkel, waar het belevingsaspect primeert en studenten in een 'co-workingspace' terecht kunnen om te studeren. "Dit gebouw stond als het ware te wachten om ooit als boekenhuis te fungeren. We hebben de gevel geschilderd in overeenstemming met de normen van Monumentenzorg en onderhandelen met de stad om in het voetpad verlichting te integreren die het gebouw mooi accentueert. Daarnaast willen we de inkomboog nog aankleden met allerlei literatuurgerichte termen."

25.000 titels

Op een oppervlakte van zowat 400 m² presenteren de eigenaars, die nog drie medewerkers fulltime in dienst hebben en in het weekend op de hulp van studenten kunnen rekenen, een aanbod van zowat 25.000 titels. "Dat is zowat vijf keer meer dan je in een boekhandel van een keten vindt. We staan achter elk boek dat we in onze portfolio hebben en geven elke titel veel langer de kans om door het brede publiek te worden ontdekt. De klemtoon ligt echt op de inhoud, niet op hun potentieel als 'populair' boek. Daardoor ligt de rotatiesnelheid hier ook veel lager dan in een traditionele boekhandel. We kiezen onze boeken puur op buikgevoel en gaan voor een heel breed aanbod: van wetenschappelijke literatuur over kinderboeken tot bestsellers."

Theoria bevindt zich op de as tussen Kortrijk Weide en het centrum van de stad. Daardoor is er sowieso veel passage. "Het is een droomlocatie op een plein met een breed cultureel potentieel. Als de bovengrondse parking verdwijnt - van zodra de ondergrondse parking op het Conservatoriumplein klaar is - kunnen we er een aangenaam evenementenplein van maken."

Tegen de stroom in

Het dynamische duo bewijst op die manier dat de negatieve tendens die in een door cultuurminister Sven Gatz gevraagde studie over de toekomst van **onafhankelijke boekhandels** wordt geschetst, niet voor iedere zaak opgaat. "Ik heb de indruk dat de sector zich graag in de rol van Calimero hult en in een slachtofferrol wentelt. Dat is spijtig. Met een béétje ondernemerschap, een specifiek DNA, veel aandacht voor beleving én de rol als ontmoetingsplaats - een koffietje hoort erbij en zorgt ervoor dat mensen langer blijven en vaak met een rijkere boekenoogst dan aanvankelijk gepland naar huis gaan - is een gunstige wind in de zeilen echt wel mogelijk. Op die manier maken we komaaf met ons soms wat stoffige imago. In 2019, als dit gebouw 175 jaar jong is en Theoria het gouden jubileum viert, zullen we daar nog sterker op inzetten", besluit Pascal Vandenhende.

www.theoria.be

Foto HOL

Foto HOL

Zwakke weggebruikers openen indrukwekkende A11

Nick Vanderheyden, freelance journalist

Eind augustus 2017 werd de 12 km lange autosnelweg A11 feestelijk geopend met een fiets- en wandeldag. Niet minder dan 30.000 zwakke weggebruikers schoven, letterlijk, aan met de tweewieler of met de wandelschoenen aan en trokken op verkenning doorheen de nieuwe verkeersader tussen Brugge-Blauwe Toren en Westkapelle. De realisatie van deze nieuwe verkeersader (kostprijs

circa 700 miljoen euro, inclusief btw en financiering) gebeurde in de recordtijd van 42 maanden. Het is meteen één van de grootste investeringsprojecten in West-Vlaanderen in het eerste kwartaal van de 21e eeuw.

Het publiek-private samenwerkingsverband Via 11 nv trad op als bouwheer en stond in voor het ontwerp, de bouw,

de financiering en staat ook in voor het 30-jarig onderhoud van de snelweg, in ruil voor een jaarlijkse, prestatie-afhankelijke beschikbaarheidsvergoeding.

Ombouw N49 tot E34: van lijdensweg naar snelweg

Nick Vanderheyden, freelance journalist

Nu de A11 tussen Brugge en Westkapelle open is, komt er eindelijk ook schot in de ombouw van de expresweg N49, van Zelzate tot Westkapelle, tot volwaardige E34. Het Agentschap Wegen en Verkeer kwam met deze melding na de goedkeuring van het plan MER in augustus 2017. De ontwerpplannen beschrijven de aanpak in drie deeltracés tussen Zelzate en Damme.

De snelheid waarmee Vlaanderens jongste autosnelweg, de A11 tussen Brugge-Blauwe Toren en Westkapelle (Knokke) is gerealiseerd, staat in fel contrast met de jarenlang aanslepende omvorming van de expresweg N49 tussen Zelzate en Westkapelle. De Vlaamse regering besliste al in 1990 om deze vitale verbinding met zijn talrijke stoplichten volledig om te vormen tot autosnelweg. 28 jaar later (!) is nog maar de helft van dat tracé uitgevoerd: het deel tussen Antwerpen en de kanaaltunnel in Zelzate kreeg vorm in de periode 1990-2007 en kostte 110 miljoen euro. Het vervolgtraject door het Meetjesland tot voorbij Damme is vandaag nog altijd geen meter opgeschoten. Dit zorgt dagelijks voor vertraging, ergernis en delicate manoeuvres bij de talrijke vrachtwagens en personenwagens die een veilig en vlot alternatief zoeken voor de verzadigde combinatie E17-A40, richting Antwerpen of richting kust.

Ook het economisch-strategische belang van deze aanslepende ingreep is groot. De autosnelwegen E17 en E34 verbinden beiden de havengebieden van Antwerpen en Gent en gelden zo als belangrijke logistieke assen in Vlaanderen. De noodzakelijke voltooiing van de omvorming van de E34 in de richting van Zeebrugge creëert een directe wegennetverbinding tussen de drie Vlaamse zeehavens.

De startnota van het **Agentschap Wegen en Verkeer** voor de ombouw van de

Dit digitaal beeld schetst de toekomstige nieuwe situatie op het traject van de N49/E34 aan de Damse Vaart in Hoeke (foto Agentschap Wegen en Verkeer)

N49 tussen de Aardenburgkalseide in Maldegem en Damme werd eind 2015 goedgekeurd. In augustus 2017 kreeg ook het milieueffectenrapport voor de ombouw het fiat. Dit betekent dat de werken aan de tweede helft, het stuk van Meetjesland tot Knokke, in de loop van 2018 eindelijk kunnen beginnen. Dit is bijna dertig jaar na de start van deze omvorming van N49 tot E34.

Drie deeltrajecten

Het resterende traject is in drie verschillende zones opgesplitst: Zelzate - Maldegem, Maldegem - Den Hoorn (Sint-Rita) en Den Hoorn (Sint-Rita) - Westkapelle. In elk van deze zones wordt het snelwegverkeer gescheiden van het lokale verkeer door middel van een parallelweg langs de N49. Die zorgt ook

voor de ontsluiting van woningen en bedrijven. Langs de parallelweg komen bovendien vrijliggende fietspaden. Dit houdt concreet in dat alle kruispunten met de N49 en rechtstreekse aansluitingen van woningen en bedrijven op diezelfde expresweg verdwijnen. De snelweg op- en afrijden kan in de toekomst alleen in Maldegem (N44), Eeklo of Westkapelle.

West-Vlaanderen Werkt volgt het verdere verloop van de realisatie van deze 'snelweg van de traagheid' met veel belangstelling op.

www.wegenenverkeer.be/projecten/ombouw-n49-tussen-maldegem-en-zelzate

Project Rechteroever Nieuwpoort in stroomversnelling

1.000 nieuwe woonentiteiten en 600 extra jachtligplaatsen

Nick Vanderheyden, freelance journalist

Nieuwpoort staat aan de vooravond van een van de grootste West-Vlaamse stadsuitbreidingen in de komende tien jaar. Het ontwikkelingsproject Rechteroever komt na aanslepende gesprekken eindelijk in een cruciale doorbraakfase. Het gaat om de realisatie van circa duizend nieuwe woonentiteiten, naast een aanzienlijke versterking van de grootste jachthaven van Noord-Europa.

Rond een nieuw jachthavendok heeft het project 'Nieuwpoort Rechteroever' een bruisend stadsdeel in petto. De **projectzone van 10 ha** biedt perspectief aan circa 1.000 nieuwe woongelegenheden en commerciële nevenfuncties. Die worden gekoppeld aan een uitbreiding van momenteel 2.000 naar in de toekomst 2.600 ligplaatsen. Hiermee versterkt Nieuwpoort zijn positie als grootste jachthaven van Noord-Europa.

Een bepalend element in de haalbaarheid van dit omvangrijke ontwikkelingsproject is de realisatie (in 2019) van een beweegbare fiets- en voetgangersbrug als koppeling tussen het nieuw te realiseren stadsdeel en het centrum van Nieuwpoort-stad. **De overheidspartners agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK)** van de Vlaamse overheid, de **Provincie West-Vlaanderen** en het **Nieuwpoortse stadsbestuur** dragen elk 1 miljoen euro bij in deze architecturale blikvanger.

Over de eeuwen heen

De beweegbare fiets- en voetgangersbrug vormt het bepalend verbindingstraject dat het omvangrijke projectgebied Rechteroever ontsluit van het Kaaiplein. Dit betekent dat er eindelijk schot komt in de langverwachte Nieuwpoortse stadsuitbreiding. Gesprekken voor een nieuw bruisend stadsdeel aan de grootste jachthaven van Noord-Europa dateren tenslotte al uit 1997. Toenmalig minister van Toerisme Renaat Landuyt zette destijds enkele vraagtekens bij het project. Zo was er de noodgedwongen verhuis van de vier aanwezige bedrijven. Dat terwijl de minister de commerciële meerwaarde van de operatie te laag vond in vergelijking met de hoge vereiste financiële inspanning van circa 100

miljoen euro. Een investering waarvoor de **Nieuwpoortse Handelsmaatschappij** (dochter van **Groep Decloedt**) zich destijds als privépartner kandidaat stelde.

Publiek-privaat

De trekker en coördinator van het ambitieuze project is het **agentschap MDK** van de Vlaamse overheid, dat eveneens de belangrijkste grondeigenaar is. **Provincie West-Vlaanderen** maakt werk van een nieuw bestemmingsplan om de toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken, terwijl vanuit stad Nieuwpoort het ambitieniveau voor dit project wordt afgebakend via een beeldkwaliteitsplan. De geplande bouwprojecten worden gerealiseerd door een nog aan te duiden privépartner. MDK geeft mee dat een samenwerkingsovereenkomst tussen een privaat consortium en de overheid momenteel in opmaak is. Of de Nieuwpoortse Handelsmaatschappij als private partner opnieuw een prominente rol krijgt toegewezen, wil MDK noch **Patrick Degryse** (Group De Cloedt) bevestigen. Wel stelt MDK dat alle jachthavengebonden bedrijven die momenteel actief zijn op de site, op termijn terechtkunnen op de oostelijke strip, tussen het huidige dok Novus Portus en de kustbaan N34.

www.nieuwpoort.be

Stormvloedkering

In de marge van de opmerkelijke stadsuitbreiding in Nieuwpoort komt het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust van de Vlaamse overheid met plannen voor de bouw van een stormvloedkering aan de Nieuwpoortse jachthaven. Want Nieuwpoort en hinterland zijn vandaag niet voorzien op de hoge waterstanden die met zware stormen gepaard gaan. Deze haveningang vormt bijgevolg een belangrijke zwakke schakel in onze kustlijn. Een versterking van de monding van de IJzer is dan ook opgenomen in het masterplan Kustveiligheid. Bij de randvoorwaarden van de stormvloedkering werd al rekening gehouden met het bijkomende dok dat is voorzien in het project Rechteroever. Ook het nieuw te realiseren stadswoninggebied zal extra beschermd moeten worden tegen overstroming.

Zwemmen op het stationsdak van Blankenberge

Nick Vanderheyden, freelance journalist

In de zomer van 2018 opent het gloednieuwe Blankenbergse treinstation. Dit is meteen ook een nieuwe mijlpaal in de herontwikkeling van de hele stationsbuurt, aangevangen in 2005. De laatste fase van deze publiek-private samenwerking biedt ruimte voor wonen, werken en winkelen.

Met 240.000 reizigers in juli 2017 is het station van Blankenberge, na Oostende, het belangrijkste kuststation voor toeristen. Door verouderde en beperkte faciliteiten drong een herontwikkeling van de 37.000 m² grote site zich op. Het gemeentebestuur en de spoorwegmaatschappij NMBS ondertekenden daarom in 2005 een intentieverklaring als aanzet voor een opwaardering van de hele omgeving. Het project, intussen in de laatste fase aanbeld, startte in 2011 als een samenwerkingsovereenkomst tussen het **stadsbestuur**, de **NMBS** en projectontwikkelaar **Gromabel**.

Nieuwe stationsinfrastructuur

In de zomer van 2018 ontvangt de stad de eerste pendelaars en toeristen in een opvallend transparante infrastructuur. De NMBS investeerde (als gebruiker en niet langer als eigenaar) 1,8 miljoen euro in de inrichting van het station, terwijl Infrabel de spoorinfrastructuur, seinhuizen, overwegen en rijpaden aanlegde. Het station vormt een intermodaal knooppunt om vlot over te stappen van het ene op het andere vervoersmiddel. Sinds begin 2016 maken de reizigers in die optiek gebruik van een parkeergebouw voor 750 wagens en 2 nieuwe fietsenstallingen voor 280 fietsen. Het nieuwe vervoersplan van de NMBS geeft een extra duw in de rug en kort de reistijd tussen Brugge en Blankenberge in met 12 minuten.

Zwemmen op het dak

De stationsomgeving moest bovenal bijdragen tot het imago van een bruisend Blankenberge, een dynamische

plek om te wonen, te werken en te winkelen. Voor de invulling van deze commerciële insteek ging het stadsbestuur op zoek naar een private partner die optreedt als bouwheer en als projectontwikkelaar. Het kwam terecht bij **Gromabel/Chateau Residenties**, onderdeel van **groep Debucquoy** uit Oostende. Die groep is op meerdere locaties aan de Belgische kust bezig met nieuwe hotelinplantingen. Zijn inbreng in het Blankenbergse project omvat onder meer twee nieuwe hotels. Het midscale **hotel Mercure** is ingeplant bovenop en naast het stationsgebouw en beschikt helemaal in de top over een openluchtzwembad. Dit biedt een uniek uitzicht over de skyline van Blankenberge en omstreken (zie foto).

Een **Ibis budgethotel** maakt de aansluiting met het parkeergebouw. De hotels - elk goed voor een tachtigtal bedden - dragen de merknamen van de Franse Accor-groep. De exploitatie

gebeurt door de groep Debucquoy. Over de architectuur en de uitstraling van dit project, op deze voor de badstad zeer strategische plaats, lopen de meningen in Blankenberge zeer uiteen.

Bcity met nieuwe woonwijk

Een belangrijke derde en laatste fase van het zogenaamde Bcity-project vangt nog dit voorjaar aan. Gromabel gaat dan aan de slag met de herontwikkeling van het omliggende terrein. In eerste instantie verrijst er een markant kopgebouw, met daarin handelsruimtes, een tachtigtal assistentiewoningen en toeristische logies. Op de achterliggende verkaveling komt aansluitend een omvangrijk woonproject, met plaats voor zo maar even 320 tot 400 woningen, waarvan circa 25% voor sociale huisvesting. Een compleet nieuwe stadswijk voor expansief Blankenberge.

www.blankenberge.be

Foto Gromabel

Foto Gromabel

De ge(s)laagde ui van Alheembouw

Jan Bart Van In, hoofdredacteur

Het nieuwe cilindrische kantoorgebouw van aannemer Alheembouw in Oostnieuwkerke is een streling voor het oog. Ondernemers Johan Hemeryck en Peter Temmerman zien dit architecturaal intrigerende pand als een visitekaart in de 'war for talent' die vandaag over West-Vlaanderen raast.

De aandacht voor een aantrekkelijke vormgeving en uitstraling bij nieuwe kantoor- en bedrijfsgebouwen in West-Vlaanderen is een recent fenomeen. **Alheembouw** levert een geslaagde bijdrage tot deze positieve trend met een markant nieuw onderkomen voor zijn directie en 60 bedienden. Het transparante state-of-the-artgebouw met veel glas is ontworpen door **architectenbureau B2Ai uit Roeselare**. Het is cilindrisch en met 'open vizier' ingebed in het bestaande rurale woongebied, naast het vorige bedrijfspand dat nu een magazijn wordt.

Het nieuwe complex is binnenin een stuk groter dan de buitenkant laat vermoeden. Het koketteert op die manier met de gelaagdheid van een ui.

Afgevaardigd bestuurder Peter

Temmerman: "De nood aan een hoofdkantoor als landmark drong zich op. Door onze groei willen we ons profileren als aantrekkelijke en dynamische werkgever. Momenteel telt Alheembouw een **200-tal medewerkers**, vooral uit de eigen regio. In 'the war for talent' is het belangrijk om de juiste troeven in huis te hebben. Naast een goede bereikbaarheid, is dat een aangename, inspirerende en creatieve werkomgeving waarin onze medewerkers zich thuis voelen. Ons nieuwe hoofdkwartier heeft ook een receptieve functie, dankzij diverse lounges, meetingrooms en catering-accommodatie. Die stellen we ook open voor derden, zoals klanten en organisaties uit het brede (West-)Vlaamse socio-economische werkveld."

Het nieuwe kantoorgebouw is ingeplant op een terrein van 3,5 ha, heeft een

Het nieuwe cilindrische kantoorgebouw van Alheembouw is een aangename werkplek en een blikvanger voor de omgeving (eigen foto). Zie ook foto op de cover.

footprint van 900 m² en omvat 3.000 m² vloeroppervlakte, verspreid over 3 bouwlagen. Het auditorium op de 2e verdieping kan 75 personen ontvangen. Esthetiek en energieprestaties worden voor Alheembouw-klanten alsmaar belangrijker. Daarom geldt het nieuwe hoofdkwartier in **Oostnieuwkerke** als schoolvoorbeeld van een Bijna-Energieneutraal gebouw (BEN). Dit dankzij de betonkernactivering (verwarming én koeling in betonmassa), boorgat-energie-opslag, daglichtsturing en zonnepanelen. Het regenwater wordt zoveel mogelijk gebufferd en gebruikt. Het groendak zorgt mee voor de vertraagde afvoer van het regenwater, werkt als extra buffer tegen oververhitting en oogt nog eens extra mooi als 'tuin' op de tweede verdieping.

Alheembouw is in 1970 opgericht door Alberic Heemeryck. In 1988 nam zoon **Johan Heemeryck** de fakkel over. Aanvankelijk was het bedrijf alleen

actief in residentiële projecten, maar in de tweede helft van de jaren zeventig ontwikkelde het maatwerkexpertise in de bouw van diepvriesloodsen. De firma surft mee op het succes van West-Vlaamse diepvriesproducenten en aardappelverwerkers uit de regio en volgt die klanten ook naar productiesites in Noord-Frankrijk.

In 2006 werd **Peter Temmerman** weggeplukt bij baggeraar Jan De Nul voor een nieuwe rol als CEO bij Alheembouw. Begin 2017 kocht hij zich voor 50% in via de nieuwe overkoepelende holding **2B Concrete**, waarin Johan Heemeryck ook 50% heeft.

De onderneming realiseerde in 2017 circa 160 miljoen euro omzet, waarvan 90 miljoen uit industriebouw, 30 miljoen via PPS-projecten en 40 miljoen uit scholenbouw (via het DBFM-programma).

www.alheembouw.be

Uw sleutel tot succes

Fabrieken voor de Toekomst wil een hefboom zijn voor nieuwe
opportunities voor West-Vlaamse ondernemers.

Wij openen deuren die tot nu toe voor u gesloten bleven.

Wij helpen u op weg naar de juiste beslissing en introduceren
u graag in ons netwerk.

Onze experts staan voor u klaar!

**Grijp nieuwe kansen
voor uw bedrijf: neem vandaag
nog contact met ons op!**

www.fabriekenvoordetoekomst.be

Cyrex bvba uit Wingene/Brugge

Ethisch hackerscollectief strijdt tegen toenemende cybercriminaliteit

Nick Vanderheyden, freelance journalist

Wie over hackers hoort, denkt vrijwel meteen aan hoodies, cyberspace en criminaliteit, of aan mysterieuze hackerscollectieven genre Anonymous, die de wereld op hun kop zetten. **Mathieu Huysman** en **Tim De Wachter**, oud-Howest-studenten richting Computer en Cyber Crime Professional, geven met de start-up Cyrex hun eigen invulling aan digitale beveiliging.

'Cyrex Security, ethical hacking with dignity'; de baseline waarmee het duo **Mathieu Huysman** en **Tim De Wachter** hun start-up **Cyrex bvba** presenteren, vat het mooi samen. De jonge ondernemers zijn hackers zonder hoodie. Met Cyrex streeft het duo naar een veiliger internet en ondersteunt het bedrijven in cyberspace. "Bedrijven huren ons in om IT- en

cybergerelateerde kwetsbaarheden op te sporen en te rapporteren", vertelt Mathieu. "Aangezien we daarvoor de systemen van onze klanten hacken, gaan we op een gelijkaardige manier te werk als de beruchte hackerscollectieven. Al is ons uiteindelijke doel natuurlijk om dergelijke groepen buiten het systeem te houden."

Hoe kwetsbaar zijn big data?

Mathieu en Tim pikten hun hacking skills op aan hogeschool **Howest** via de unieke **studierichting Computer en Cyber Crime Professional**. Die richting moet het gebrek aan specialisten in cybersecurity opvangen.

Tim De Wachter: "De driejarige opleiding staat bol van technieken en tools om offensieve én defensieve

Tim De Wachter en Mathieu Huysman van Cyrex gaan voor optimale cyperveiligheid (foto Nick Vanderheyden)

beveiligingstaken uit te voeren. We leerden denken als hackers, zodat we zelf op zoek kunnen naar zwakke schakels in systemen. Op die manier blijven we anderen voor en zijn de respectievelijke systemen beschermd tegen aanvallen. Daarnaast leerden we controle te behouden over data. Zeker nu de waarde van big data nooit hoger werd ingeschat, is het van enorm belang de systemen en netwerken waarin al deze gegevens zijn opgeslagen te beveiligen tegen bedreigingen van buitenaf. Dat terwijl we de data zelf extra beschermen door gebruik te maken van cryptografie.”

Gamingindustrie

Al tijdens de studiejaren probeerde het hackersduo allerhande achterpoortjes te sluiten. Voornamelijk voor de gaming-industrie, waarmee ze in hun vrije tijd in contact kwamen.

Mathieu Huysman: “Destijds leidde dit zelfs tot onze eerste betaalde opdracht.

We ontdekten een bug in het systeem van een bepaalde aanbieder van een online game en namen vervolgens contact op met de ontwikkelaars. Ze waren onder de indruk van onze skills en boden ons meteen een betaalde opdracht aan. Ideaal, aangezien gamingbedrijven een voor ons erg interessante markt zijn. We zoeken vandaag verder naar methodes waarmee we onlinespelers de kans ontnemen om games te hacken.” Nog tijdens de studiejaren leverde deze aanpak hen een Brugse welp op als beste student-ondernemer. “We schreven in met Vipera, een innovatieve cyber risk managementtool die ons toelaat IT- en cybergerelateerde risico's binnen organisaties in kaart te brengen.”

Alle sectoren

Cyrex bvba opereerde na de oprichting in de zomer van 2016 nog enkele maanden in de incubatieruimte op de site van **Howest in Sint-Michiels (Brugge)** en vond

nadien onderdak in het **Katlijnepoort Business Center** op de Brugse ring.

De twee oud-studenten richten zich vandaag op alle sectoren. Niet verwonderlijk, aangezien eender welk bedrijf online actief is, of toch zou moeten zijn.

Tim De Wachter: “In elk systeem, ongeacht de schaal, kunnen hackers binnendringen en economische schade aanrichten. Bedrijven die op ons beroep doen, blijven zo goed als gevrijwaard van dergelijke aanvallen, terwijl hun online beveiliging er gevoelig op vooruitgaat. Want niet voor niets is onze bedrijfsnaam een samentrekking van de termen cyber en rex (Latijns voor koning) en kozen we de leeuw als logo. Met Cyrex willen we snel uitgroeien tot een vaste waarde in cyber security en bedrijven beschermen tegen de toenemende online criminaliteit.”

www.cyrexsecurity.com

ACTIE VOOR STARTERS
VOOR DURVERS EN DOENERS

Ook een eigen zaak opstarten?

Wij helpen bouwen aan jouw droom!

Netwerkmomenten - Coaching
Opleidingen - Professionele werkplekken

Registreer je nu op www.actievoorstarters.be
en ontvang direct 1000 credits voor deelname

OCWEST | POWERED BY **POM**
STIMULEERT ONDERNEMERSCHAP

Conjunctuurnota POM West-Vlaanderen

West-Vlaamse economie is in topvorm

Sabine Traen & Frederik Sack, POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies

Alle arbeidsmarktindicatoren toonden de voorbije maanden duidelijk opnieuw een gunstige evolutie in West-Vlaanderen. Bij de indicatoren die het producenten- en consumentenvertrouwen weerspiegelen, waren er overwegend positieve signalen. De afgevlakte synthetische conjunctuurcurve (zie figuur 1) is sinds april 2016 **duidelijk opwaarts** gericht. De volgende maanden zullen uitwijzen of de afgevlakte synthetische conjunctuurcurve naar een keerpunt evolueert. Hieronder vatten we nog even samen welke indicatoren gunstig (+) of ongunstig (-) evolueerden. Onvolledige kwartalen werden gemarkeerd.

Arbeidsmarkt

In november 2017 waren er in West-Vlaanderen **28.789 werklozen**¹. Dat zijn er **7,2%** minder dan in dezelfde periode het jaar daarvoor. Die daling manifesteert zich zowel bij mannen, vrouwen en -25-jarigen als bij +50-jarigen.

Behalve bij de vrouwen en de +50-jarigen kromp de werkloosheid in het derde kwartaal 2017 nog meer dan in de twee voorgaande kwartalen. Dit positieve fenomeen zette zich ook door in oktober en november 2017. Ook de groep niet-werkende niet-werkzoekenden kent een gunstige evolutie.

De VDAB ontving voor West-Vlaanderen in het derde kwartaal van 2017 **meer vacatures** dan in het derde kwartaal van 2016. Zowel in het tweede als het derde kwartaal van 2017 waren er ongeveer een kwart meer openstaande vacatures dan in de desbetreffende kwartalen van 2016. De continue daling in het aantal werklozen in combinatie met een stijgend aantal openstaande vacatures blijft ook in 2017 voor een toenemende **arbeidsmarktkrapte** zorgen. De **tijdelijke werkloosheid** daalde in de drie eerste kwartalen van 2017 met ongeveer een kwart op jaarbasis. Ook de maand november volgt deze positieve trend.

Producentenvertrouwen

West-Vlaanderen telde in het tweede kwartaal van 2017 minder **starters** dan in hetzelfde kwartaal in 2016. Vooral de maand juni toonde een forse terugval op jaarbasis. In juli daarentegen waren er wel beduidend meer starters dan in juli 2016, terwijl augustus opnieuw iets zwakker scoorde.

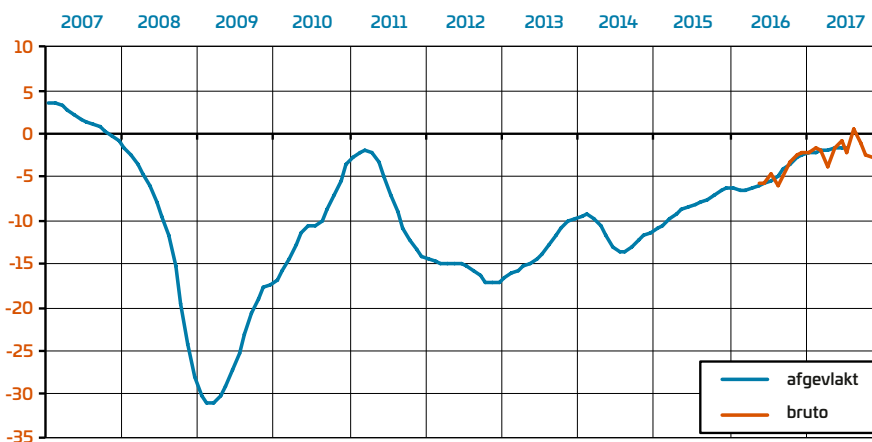
Behalve in mei kende West-Vlaanderen in de periode van januari tot augustus 2017 elke maand meer stopzettingen en schrappingen van ondernemingen dan in de overeenkomstige maanden van 2016.

In het eerste en vooral het tweede kwartaal van 2017 kende West-Vlaanderen op jaarbasis een kleinere **nettogroei van het aantal ondernemingen**.

In het derde kwartaal van 2017 gingen in West-Vlaanderen minder ondernemingen **failliet** dan in het derde kwartaal van 2016. Er gingen echter wel meer jobs verloren als gevolg van deze tegenvallers.

De **omzet** van grote ondernemingen met een zetel in West-Vlaanderen kende een gunstige evolutie op jaarbasis voor de eerste drie kwartalen van 2017. Dezelfde positieve trend vinden we terug bij de **investeringen**. Die investeringen klimmen in West-Vlaanderen hoger dan in het Vlaams Gewest. Er is een sterk vertrouwen en sterke investeringsdrang merkbaar in het West-Vlaamse landschap voor 2017, zo tonen de eerste drie kwartalen.

Figuur 1: Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Consumentenvertrouwen

In het derde kwartaal van 2017 werden in West-Vlaanderen iets meer **nieuwe personenwagens** ingeschreven dan in het derde kwartaal van 2016. Ook in oktober en november 2017 was er een stijging. Als we het aantal inschrijvingen van **tweedehandspersonenwagens** bekijken voor het tweede en derde kwartaal van 2017, dan merken we een zeer kleine terugval op jaarbasis. In de maanden oktober en november 2017 zitten die weer in de lift.

De omzet in de **kleinhandel** klom met 0,7% in het derde kwartaal van 2017. In de twee daaraan voorafgaande kwartalen was die stijging nog een stuk hoger.

De **diamant van West-Vlaanderen** (zie figuur 2) tot slot toont de evolutie van de verschillende indicatoren in het derde kwartaal van 2017 ten opzichte van het derde kwartaal van 2016. Van de negen sociaaleconomische indicatoren in de diamant waarvoor volledige cijfers van het derde kwartaal van 2017 beschikbaar waren, zien we dat maar liefst zeven indicatoren gunstig evolueerden: de totale werkloosheid, de tijdelijke werkloosheid, de omzet, de omzet in de kleinhandel, de investeringen, de inschrijvingen van nieuwe personenwagens en het aantal faillissementen - evolueren ongunstig.

Van de **vergunde woningen** zijn vanaf het derde kwartaal van 2017 voorlopig geen provinciale cijfers meer beschikbaar (cfr. supra).

1 De term 'werklozen' in deze synthese duidt op de groep niet-werkende werkzoekenden.

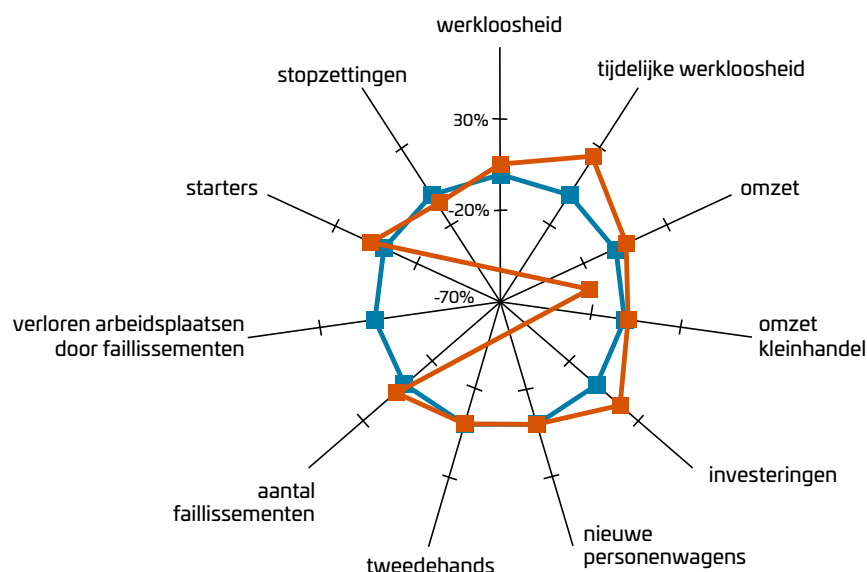
Producentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw1 - 2017	Kw2 - 2017	Kw3 - 2017	Kw4 - 2017	Kw1 - 2017	Kw2 - 2017	Kw3 - 2017	Kw4 - 2017
Starters	+	-	+		+	-	+	
Stopzettingen en schrappingen	-	-	-		-	+	-	
Faillissementen	-	+	+	-	-	+	+	-
Verloren jobs door faillissementen	-	+	-	+	+	+	-	+
Omzet	+	+	+		+	+	+	
Investerings	+	+	+		+	+	+	

Consumentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw1 - 2017	Kw2 - 2017	Kw3 - 2017	Kw4 - 2017	Kw1 - 2017	Kw2 - 2017	Kw3 - 2017	Kw4 - 2017
Vergunde woningen (nieuwbouw)	-	-			-	-	-	
Vergunde woningen (renovatie)	-	-			-	-	-	
Inschrijvingen nieuwe personenwagens	+	-	+	+	+	+	-	+
Inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	+	-	-	+	+	-	-	+
Omzet kleinhandel	+	+	+		+	+	+	

Figuur 2: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in het 3de kwartaal van 2017* ten opzichte van het 3de kwartaal van 2016

* Starters en stopzettingen: juli-augustus 2017 ten opzichte van juli-augustus 2016. De statistiek van de vergunde woningen werd weggelaten uit de figuur.
Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, Graydon.
Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Liever cruises dan containers?

Toon Colpaert - gewezen Vlaamse havencommissaris

Alsmaar meer cruisetoeeristen meren aan in Zeebrugge. Het gros trekt met de shuttlebus naar de Brugse binnenstad. Een selfie op de Burg, een glimp van het Begijnhof en even binnenwippen in het huis van Perez De Malvenda. Het zicht op de Brugse reien van op het terras is er prachtig. Als er maar niet zoveel volk was.

Hier en daar hoor je al eens een Bruggeling mopperen, al is het niet zo erg als in Venetië of Amsterdam. Aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk is het bij momenten wel helemaal te gek. Niet dat ze in drommen Hans Memlinc in het Sint Janshospitaal opzoeken. Vooral de bootjes en de beate pralinewinkels doen er goede zaken mee.

Ondertussen rijst in Zeebrugge het nieuwe cruisegebouw op. Het moet de nieuwe toegangspoort worden om Vlaanderen te ontdekken. Dat kan ook voor nieuwe jobs zorgen.

Maar het is niet al goud wat blinkt. Brugse hoteliers zien liever een ander type toeristen komen. De pakweg 250.000 cruisetoeeristen zijn maar een fractie van de miljoenen toeristen die Brugge ieder jaar aandoen, en de paar uur dat ze er passeren zijn niet echt interessant voor de hoteliers en betere restaurants. Daar kan verandering in komen als de cruises in Zeebrugge zouden starten of afgerond worden. Dan is de kans groot dat ze even in het Brugge blijven plakken en het verblijfstoerisme er een graantje van meepikt. Maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan: Zeebrugge is bij uitstek een transithaven voor cruisetoeeristen die tuk zijn op een snelle wip naar Brugge. Dit omturnen vergt stevige investeringen in parkeergelegenheden en in internationale lucht- en treinverbindingen.

Ook voor het havenbestuur zijn de cruises niet echt een grote bron van inkomsten.

Met een paar euro per passagier is het niet simpel om er alle kosten (van kaaien, shuttlebussen, onderhoud van het cruisegebouw, security en nautische diensten) mee te dekken. De concurrentie is keihard en het havenbestuur heeft ook nog wel andere katten te geselen.

Containerbusiness

De containerbusiness heeft het de laatste jaren behoorlijk moeilijk in Zeebrugge. Sinds 2010 is de containertrafiek er bijna gehalveerd en is Zeebrugge in het wereldklassement van containerhavens verdwenen uit de top 100. Het blijft zoeken naar oplossingen. De jongste inspraakronde rond de realisatie van extra containercapaciteit in Antwerpen, heeft het tij alvast niet kunnen keren. Volgens de Vlaamse taskforce die zich buigt over dit project "wordt Zeebrugge niet beschouwd als een echt alternatief voor de containermainports Rotterdam en Antwerpen."

Over de oorzaken kan je lang redetwisten (zie ook West-Vlaanderen Werkt, 2016, nr. 1), maar voorlopig brengt dit weinig zoden aan de dijk of, beter gezegd, containers aan de kaai. Voor de werkgelegenheid en de inkomsten van het havenbestuur zou het nochtans een goede zaak zijn als de containerbusiness weer zou opleven. Daar wordt heel wat werk voor verzet. Er is een intermodale routeplanner ontwikkeld om de beste intermodale verbindingen te vinden voor het container- en roro-vervoer tussen Zeebrugge en het hinterland. De eerste

stappen zijn gezet voor de uitbouw van een dataplatform om de logistieke processen van alle havenspelers beter op elkaar af te stemmen. Ook als antwoord op de brexit - en de complexe communicatie met de douane - is dit heel belangrijk.

De Chinese connectie

En last but not least is er de Chinese connectie. In juni 2017 ondertekende het Zeebrugse havenbestuur een memorandum of understanding met de China Development Bank en de Changjiu Logistics Group. Die eerste wil voor financiële steun zorgen aan Chinese bedrijven die in Zeebrugge een distributiecentrum willen oprichten, terwijl de Changjiu Logistics Group al volop bezig is om ieder jaar zo'n 24.000 Chinese Volvo's via het spoor naar Zeebrugge te brengen.

Ondertussen is ook de APM Terminal omgedoopt tot de CSP Zeebrugge Terminal. CSP ofte COSCO Shipping Ports maakt deel uit van de COSCO Group, die ook een van de grootste containerrederijen onder haar hoede heeft. Die vormt samen met CMA CGM en Evergreen de Ocean Alliance, een van de mega-allianties die de containervaart op wereldvlak domineren. Ja, er is hoop.

Lees meer

In deze rubriek krijg je een selectie interessante lectuur uit het documentatiecentrum van het Kenniscentrum Economie West. Naast publicaties die aansluiten bij het dossier, tippen we je ook regelmatig over andere niet te missen uitgaves.

De volledige catalogus vind je op www.kennisplatformeconomie.be.

Voor meer boeken of artikels rond het thema, gebruik je dit keer de trefwoorden: **Ondernemerschap** en **Investeringsen**

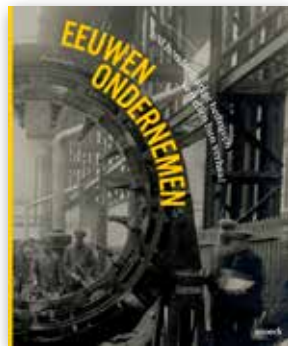
Met een link naar het thema

Hier huist traditie: straffe generatiebedrijven van bij ons

West-Vlaanderen staat bekend als een ondernemende regio. Erfgoedcel TERF ging met het project 'Generatiebedrijven' in de regio Roeselare op zoek naar bedrijven die al minstens drie generaties in handen van dezelfde familie zijn. De auteurs interviewden in totaal 36 bedrijfsleiders van eenmansbedrijven en multinationals, industriëlen en dorpswinkels. Zij spraken niet alleen met ondernemers die het bedrijf van hun ouders overnamen, maar ook met hun voorgangers. Deze publicatie is een mooie weergave van alles wat een generatiebedrijf zo typerend maakt: doorzettingsvermogen, innovatie, grenzeloos ondernemerschap en een lange familiale traditie. Rijk geïllustreerd met foto's en archiefmateriaal.

Redactie: Marijn Follebout
Uitgeverij: Bibliodroom, 2017
ISBN 9789492515193

Eeuwen ondernemen: 100-jarige bedrijven vertellen hun verhaal

Vlaanderen en Brussel zijn rijk aan bedrijven die al meer dan honderd jaar bestaan. Deze ondernemingen zijn erin geslaagd de grote uitdagingen het hoofd te bieden: wereldoorlogen, economische crisissen, globalisering, snelle technologische evoluties... Achter de fabriekspoorten en kantoordeuren gaan dan ook interessante verhalen schuil. Honderd ondernemingen doken in hun archieven en stellen u in dit boek hun geschiedenis voor in woord en beeld: verrassende verhalen en anekdotes, gecombineerd met schitterend beeldmateriaal uit de oude doos.

Eindredactie:
Veronique De Tier (ETWIE)
Uitgeverij: Snoeck, 2017
ISBN 9789461614124

Honderd heerlijke Roeselarenaars

Creativiteit, intelligentie en ondernemingszin typeren deze honderd figuren die zich tot ver buiten Roeselare hebben laten opmerken. Het zijn mensen die er geboren en/of getogen zijn, maar er niet noodzakelijk meer wonen. Onder deze geportretteerden ook talrijke ondernemers, zoals Michel Soubry, Bart Sobry, Rik Denolf, Frans Schotte en Caroline Flipts. Het boek is geen kurkdroge opsomming van hun traject: de auteurs gingen op zoek naar het verhaal achter de mens en komen met erg verrassende anekdotes. Dit is het eerste deel in een drieluik rond Roeselarenaars.

Auteurs: Eddy Brouckaert et al.
Uitgeverij: Bibliodroom, 2017
ISBN 9789492515186

Ook het lezen waard

Hamburgers en bier. Alles is economie! Maar wie begrijpt er wat van?

Een hamburger is niet overal in de wereld even duur. Hoe komt dat? Wat leert de Big Mac-index? Waarom is een Fantablijkje oranje met blauwe letters? Een job vinden, een wagen aankopen, de vergrijzing van de bevolking, het milieu: alles om ons heen heeft met economie te maken. Maar begrijpen we ook hoe de economie werkt? Valt er hoegenaamd iets te begrijpen of moeten we gewoon ondergaan? Dit boek legt eenvoudig (voor niet-economen) via vraag en antwoord een aantal wetmatigheden uit die de economen doorheen de tijd ontdekt hebben. Ze dragen bij tot het begrip van de werking van de economie, maar doen ook kritisch nadenken over wat er om ons heen gebeurt.

Auteur: Stefan Ruyschaert
Uitgeverij: INNI publishers, 2017
ISBN 9789089777485

Boeken of artikels raadplegen in het documentatiecentrum? Maak een afspraak, we helpen je graag verder.
Kenniscentrum Economie West, Koning Leopold III-laan 31, 8200 Brugge, kceconwest@west-vlaanderen.be, T. 050 40 71 24.

COLOFON

De artikelen in West-Vlaanderen Werkt zijn niet noodzakelijk de weergave van standpunten van de redactie of van het Provinciebestuur. Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Reproductie van of verwijzing naar één van deze artikelen mag uitsluitend met correcte vermelding van de auteur en bron en mits de redactie een kopie krijgt.

Redactieraad: Lode Vanden Bussche (voorzitter - Kenniscentrum Economie West), Larissa Deblauwe (VIVES), Brigitte Declerck (KC Econ West), Tom Delmotte (HOWEST), Brigitte De Proost (POM West-Vlaanderen), Katleen Gyselinck (KC Econ West), Filip Santy (TUA West), Jan Van Hecke (Boone nv & PProF), Jan Bart Van In (hoofdredacteur), Peter Verheecke (communicatiedienst),

Coördinatie, hoofdredactie en advertentiewerving

Jan Bart Van In,
Kenniscentrum Economie West
Koning Leopold III-laan 31
8200 Brugge – Sint Andries
T. 050 40 71 29
Email: janbart.vanin@west-vlaanderen.be
www.westvlaanderenwerkt.be

Medewerkers

Journalisten: Nick Vanderheyden, Bart Vancauwenberghe, Eric Van Hove, Christina Van Geel en Roel Jacobus
Fotografen: Jan Ballieu, Patrick Holderbeke, Nick Vanderheyden
Lectoren: Katleen Gyselinck, Jan Lepplae

Verantwoordelijke uitgever

Geert Anthierens, Provinciegriffier
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries (Brugge)

Oplage: 4.650 exemplaren

Vormgeving: Aynsley Bral, Nancy Maertens

Druk: dienst communicatie
Provincie West-Vlaanderen

Andere fotobronnen van deze editie

Leiedal, Haven Oostende, POM West-Vlaanderen, Agristo, Marc Wallican, IVC Group, Gemeente Middelkerke, KU Leuven, UGent, Thomas Rau, Vives, ION, Stad Nieuwpoort, Gromabel, Alheembouw
Coverfoto: Alheembouw

Abonnement

Een abonnement is gratis.
Het tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt' verschijnt viermaal per jaar.
Registreren kan via:
www.westvlaanderenwerkt.be

Overzicht

Een overzicht van de eerder verschenen edities van West-Vlaanderen Werkt vind je op:
www.westvlaanderenwerkt.be
www.kennisplatformeconomie.be

De tabletversies van de vorige edities zijn beschikbaar in de verschillende stores

App Store

Google play

ISSN 1374-6235

Wet op de privacy van 8/12/1992
'West-Vlaanderen Werkt' wordt u gratis toegestuurd. Indien uw gegevens onjuist zijn of indien u het tijdschrift niet meer wenst te ontvangen, neem dan contact met katleen.gyselinck@west-vlaanderen.be of 050 40 74 46. Uw persoonlijke gegevens worden niet aan derden overgemaakt.

Partners West-Vlaanderen Werkt 2018

Proef al onze smaken

REO VEILING

MEER DAN
60 SOORTEN
GROENTEN
EN FRUIT

KWALITEIT,
GEZOND, VERS,
LEKKER

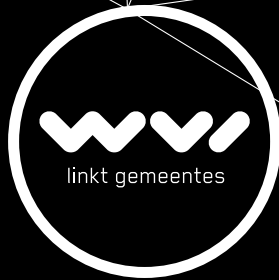
650 TON PER
DAG, 40 MILJOEN
VERPAKKINGEN
PER JAAR

HET JAAR ROND
SEIZOENSPRODUCTEN
VAN BIJ ONS

REO Veiling CVBA

Oostnieuwkerksesteenweg 101 • B-8800 Roeselare
Tel: +32 (0)51 23 12 11 • Fax: +32 (0)51 23 12 89
www.reo.be • info@reo.be

WVI

PUBLIEKE ONTWIKKELAAR EN BEHEERDER VAN BEDRIJVENTERREINEN

- ambachtelijke zones en lokale bedrijventerreinen
- regionale bedrijventerreinen
- bedrijfsverzamelgebouwen
- reconversie industriële panden
- gemengde stadsontwikkelingsprojecten
- specifieke zones zoals:
 - luchthavengebonden bedrijvenzone
 - watergebonden bedrijvenzone
 - transport en distributie
 - detailhandelzone
 - kantorenzone
 - dienstenzone

Meer info | 050 36 71 71 | info@wvi.be